

L'autoestopista del revolt

La llegenda urbana més clàssica

➤ Una nit plujosa de dissabte, un metge novaiorquès conduïa per l'autopista que connecta Baltimore amb la seva ciutat després de participar en un torneig de golf. Coneixedor que en un tram del camí hi havia un revolt molt perillós, va començar a reduir la velocitat una mica abans.

➤ De sobte, va veure una bonica noia vestida amb roba de festa que feia autoestop a la vorera d'emergència i es va aturar per recollir-la. Com que al seient del davant duia els pals de golf i alguns paquets, ella li va dir que no es molestés a canviar-ho de lloc i va asseure's al darrere.

–Com és que una noia tan jove com tu fa autoestop en plena nit? –va preguntar el metge un cop ja havia engegat.

–És una història molt llarga per explicar-la ara –va dir ella amb una veu molt dolça–. Porti'm a casa, si és vostè tan amable. Li ho explicaré en arribar.

➤ Tot seguit la jove li va donar l'adreça exacta de casa seva, que no era gaire lluny d'on l'havia recollit.

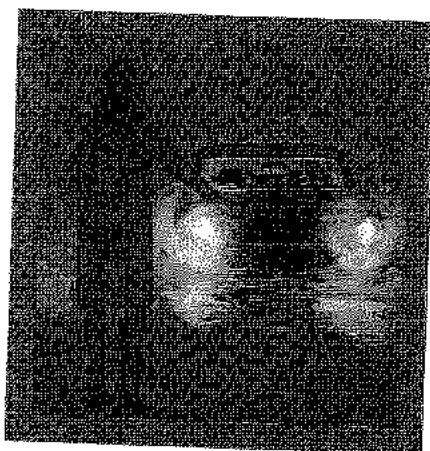
➤ Una mica molest per haver de fer de taxista d'una desconeguda, el metge va acceptar amb cara de pomes agres desviar-se del seu camí. En apropar-se al revolt, va sentir la noia que li deia:

–Si us plau, vagi amb molt de compte.

–Ja ho sé –va contestar el metge, malhumorat–. He passat per aquí moltes vegades.

➤ Al cap d'uns instants, el conductor es va sobtar en descobrir pel retrovisor que l'autoestopista ja no era al cotxe. Es va aturar en sec per comprovar que la noia no s'hagués estirat al seient. Però havia desaparegut.

➤ Era impossible que hagués caigut del cotxe, i tampoc podia haver-se esfumat en un no res. Cada vegada més espantat, el metge va decidir anar igualment a l'adreça que li havia indicat la xicoteta per esbrinar qui hi vivia. En arribar, va veure que era una casa unifamiliar amb les contrafinestres tancades. Sense esperar, va baixar del cotxe tot confós i va trucar al timbre diverses vegades.

➤ Després d'esperar una bona estona sota la pluja, la porta es va obrir i va aparèixer un home de cabells blancs d'aspecte abatut, que el va mirar en silenci i amb resignació.

–Acaba de passar-me una cosa inexplicable –va dir el metge–. Una noia m'ha donat aquesta adreça fa un moment i quan arribàvem a un revolt...

–Sí, ja ho sé –va dir l'home, tot fatigat–, no continuï. Acostuma a passar el primer dissabte de cada mes a la nit. Aquella noia era la meua filla, i va morir fa dos anys en un accident de cotxe en aquell revolt on ha desaparegut.

RESPOSTES

1-

Ho has entès?

- 1> Diques si les afirmacions següents són certes o falses.
  - a- El metge novaiorquès torna a casa amb la seva dona.
  - b- L'autoestopista s'asseu a la plaça del copilot.
  - c- La noia desapareix en agafar el revolt perillós.
- 2> Intenta ser tan precís com un detectiu dels bons. On passa l'acció? A quina hora del dia? I quin dia de la setmana?
- 3> Des de fa quant de temps es produeix el fet? I quin temps fa, meteorològicament parlant?
- 4> Explica qui deu ser la noia en realitat.
- 5> Busca en el text expressions sinònimes de *corba*, *vora*, *direcció*, *empipat* i *expressió contrariada*.
- 6> Fes de psicòleg o, si més no, de bon observador. Relaciona cada un d'aquests adjectius amb un dels personatges de la llegenda.
jove, trist/a, incòmode/a, espantat/ada, bonic/a
- 7> Les llegendes tradicionals volen explicar algun fet natural o històric mitjançant elements fantàstics. Creus que passa el mateix amb aquesta llegenda urbana? En cas afirmatiu, què ens vol explicar?

El subjecte i el predicat

- 1** Imagina't que ets al cinema. Fixa't en l'acció i en el personatge que la protagonitza. Separa el subjecte i el predicat de les oracions següents i, a sota, posa-hi les etiquetes corresponents:

Les naus extraterrestres s'apropaven a tot drap al camp de blat.

La patrulla policial investiga els possibles mòbils del crim.

El fiscal i l'acusada mantenen una relació sentimental d'amagat.

- 2** Ara, fes el mateix, però t'ho hem posat una mica més difícil, perquè no sempre el subjecte va al davant. Dues pistes: el nucli del predicat sempre és un verb i el subjecte no comença mai amb una preposició.

Entra per la via dos el tren procedent de Lleida.

Als meus amics no els agrada la música disco.

Alguns espectadors de la primera fila foren cridats a l'escenari.

Dijous les dues classes de segon aniran d'excursió a la platja.

DE 10!

Proba el breu subjecte
d'aquesta oració
i el llarg predicat:

Arriba a la tarda a l'auditori
de Casals jo faig un concert
de violí acompanyat al piano
per el meu germà gran.

3 ▶ Va de retocs! Torna a escriure les oracions i modifica-les de manera que el subjecte i el predicat concordin:

La gent estaven inquiets perquè l'espectacle no començava.

Nosaltres us encarregarem del segon plat i la beguda.

Vostès fareu el favor d'avisar-nos quan arribi el responsable?

Una oració té dos constituents bàsics: el predicat, que expressa l'acció o l'estat i que es forma al voltant del verb, i el subjecte, que expressa qui protagonitza l'acció o l'estat i que es forma al voltant d'un nom o amb un pronom personal.

El subjecte sol anar davant del predicat, però també pot anar darrere del predicat o intercalat entre dues parts del predicat.

pistes!

Comprova-ho!

L'AUTOESTOPISTA DEL REVOLT

1 Certa, c) Falses; a, b. 2 A l'autopista entre Baltimore i Nova York. L'acció passa la nit del dissabte. 3 Es produeix des de fa dos anys. És una nit plujosa, per tant, plou. 4 El fantasma de la noia moria dos anys enrere. 5 Revolt; vorera d'emergència, adreça, molest o malhumorat, cara de pomes agres. 6 Noia; jove i bonica / pare, trist / meige; incòmode i espantat. 7 Si; Pot fer referència als accidents de trànsit que pateixen els joves.

EL SUBJECTE I EL PREDICAT

1 Les naus extraterrestres (subjecte) s'apropaven a tot drap al camp de biat (predicat). / La patrulla policial (subjecte) investiga els possibles mòbils del crim (predicat). El fiscal i l'acusada (subjecte) mantenen una relació sentimental d'amagat (predicat). 2 Entra per la via dos (predicat) el tren procedent de Lleida (subjecte). / Als meus amics no els agrada (predicat) / la música disco (subjecte). / Alguns espectadors de la primera fila (subjecte) van ser cridats a l'escenari (predicat). / Dijous (predicat) les dues classes de segon (subjecte) aniran d'excursió a la platja (predicat). 3 Resposta model: La gent estava inquieta perquè l'espectacle no començava. / Nosaltres ens encarregarem del segon plat i la beguda. / Vostès faran el favor d'avisar-nos quan arribi el responsable?

DE 10! Jo.

TEST

- EL PREDICAT ÉS FORMAT PER UN...
  - sintagma nominal.
  - sintagma verbal.
  - pronom personal.
- EL SUBJECTE POT ANAR...
  - davant o darrere del predicat.
  - intercalat en el predicat.
  - davant o darrere del predicat o bé intercalat.
- EL SUBJECTE I EL PREDICAT CONCORDEN EN...
  - nombre i persona.
  - gènere i nombre.
- EL NUCLI DEL SUBJECTE ÉS UN...
  - verb.
  - substantiu o pronom.
- MARCA EL SUBJECTE:

A les festes infantils s'ho passen molt bé els acompanyants.

Solucions
1b / 2c / 3a / 4b / 5 els acompanyants

PUNTUACIÓ
 Centra 2 punts per cada pregunta del test que encertis

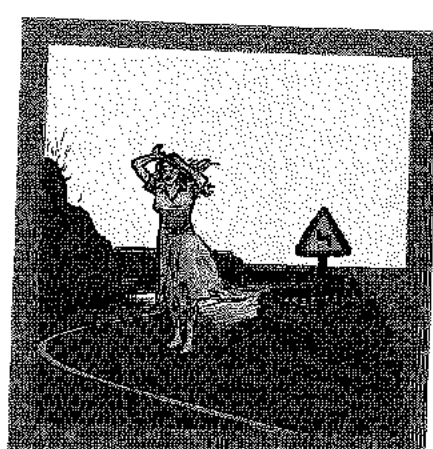
2

Accident mortal

L'amor d'una mare ho pot tot

> Una parella jove circulava per una carretera de la costa no apta per a gent que es mareja anant amb cotxe, ja que hi havia un seguit de revolts durant quilòmetres i quilòmetres.

> Aquella parella havia estat discutint a causa del rellotge biològic, ja que ella havia passat la barrera dels trenta anys i volia quedar embarrassada. En canvi, ell no tenia cap ganes de ser pare i renunciar a la seva llibertat. Ho havia vist amb amics seus. Quan esdevenien pares, envellien de cop vint anys, i ell encara se sentia molt jove i amb ganes de fer coses.

> De sobte, el vehicle va frenar.

> Just davant d'ells hi havia una dona que demanava auxili. Tenia la roba tota estripada i plena de sang.

> El noi va baixar del cotxe per ajudar la dona. Aquesta li va explicar que havia tingut un accident de cotxe, que havia sortit de la carretera en un revolt i que l'automòbil havia caigut muntanya avall. El seu nadó havia quedat atrapat entre la ferralla i si no el treien aviat podia morir.

> El noi va demanar a la seva parella que tingués cura de la dona i va baixar el pendent per rescatar l'infant.

> Al cap d'una estona, el noi va tornar a pujar amb una criatura que plorava agafada entre els braços. El xicot semblava molt excitat, i no pas per haver salvat la vida a una criatura. Li passava alguna cosa.

> Va preguntar on havia anat la dona.

> La seva companya va assenyalar una roca, on suposadament aquella dona s'havia assegut, però no hi havia ningú.

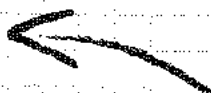
> El noi va donar el nen a la xicoteta i la va fer pujar al cotxe. La noia s'hi va negar. No podien anar-se'n amb el nen sense la seva mare. Ell, aleshores, la va escridassar per obligar-la a pujar al cotxe i marxar immediatament. Lliurarien el nen a les autoritats perquè algun familiar se'n fes càrrec.

> Al cap d'una estona, ell va explicar a la seva xicoteta que quan havia arribat al vehicle sinistrat hi havia el nen que plorava i, al seu costat, havia vist el cadàver de la seva mare.

> El seu esperit els havia demanat ajut per salvar-li la vida.

RESPOSTES

1-

Ho has entès?

- 1> Per a saber anar pel món de les llegendes urbanes has de saber clissar els fantasmes. Digues quin d'aquests personatges és un fantasma:
a- el noi jove
b- la noia jove
c- la mare accidentada
d- el nado
- 2> Per quin motiu es discuteix la parella, al començament d'aquesta història?
- 3> Com es reparteixen la feina el noi i la noia quan la dona els demana ajut?
- 4> Quan el noi arriba amb la criatura al lloc on ha aturat el cotxe, el narrador diu que està molt excitat, però no pas per haver salvat la vida de l'infant. Per què, doncs?
- 5> Atenció als detalls! El nado, és nen o nena?
- 6> Busca en el relat sinònims d'aquestes paraules o expressions:
a- nado (3)
b- noi (1)
c- la parella d'ell (2)
- 7> Explica el sentit del títol i del subtítol d'aquesta llegenda.

2

Els diftongs i els hiats

1 Separar les síl·labes d'una paraula no és tan fàcil com sembla. Saps que a vegades hi ha síl·labes que contenen dues vocals? Esmola bé el llapis i comença a tallar!

migdia	ciència	ciutat
enciam	bilingüisme	guardabosc
Maria	bústia	teula
fruita	il·lusió	palau

2 Totes aquestes paraules tenen vocals que estan en contacte. Busca les parelles de vocals que formen un hiat (les vocals en contacte pertanyen a síl·labes diferents). N'has de trobar 8.

guàrdia coet iogurt peu boira reina àrea iot
quocient beure tauró boa paraigua qualitat guany
lingüística pèrdua crear hiena cloenda

Paraules amb hiat: _____
_____
_____

3 A veure quantes paraules ets capaç d'escriure amb aquests diftongs. Ep, com a mínim n'has de trobar 3 de cada!

au: _____

ei: _____

oi: _____

eu: _____

ou: _____

ai: _____

DE 10!

Saps com es diu el recipient on es posen els ous per a transportar-los? I, més encara, sabries separar-ne les síl·labes sense que es trenqui cap ou?

4. Ara, ets capaç de trobar un sinònim per a aquestes 6 paraules? Ep, cal que tinguin un diftong.

pres

mot

belluguen

tasca

estri

olor

Cal afinar l'òrda per a saber si dues vocals seguides es pronuncien en la mateixa síl·laba o en síl·labes diferents.

Un diftong és format per dues vocals seguides, una de les quals és una *i* o una *u*, que es pronuncien en una mateixa síl·laba. Per exemple: *tau-la*, *ai-güe-ra*.

Un hiat són dues vocals seguides que no formen diftong perquè pertanyen a síl·labes diferents. Per exemple: *ri-e-ra*, *ve-i-na*.

pistes!

Comprova-ho!

ACCIDENT MORTAL

1. La mare acidentada. 2. Perquè ella vol tenir un fill i ell, no.
3. El noi baixa a salvar el nadó, mentre la noia té cura de la dona.
4. Perquè ha vist el cadàver de la mare al costat de la criatura.
5. Nen. 6. a infant, criatura, nen. b. Xicot. c. Companya, xicota.
7. L'accident és mortal per a la mare. L'amor fa que la mare, fins i tot morta, lluiti per salvar el seu fill.

ELS DIFTONGS I ELS HIATS

1. Mi-gü-ira / en-ci-am / Ma-ri-a / fru-ita / ci-en-cia / bi-lir-güis-me / bú-s-tr-a / li-lu-si-ó / ci-ur-tat / qua-da-bosc / re-ü-la / pa-lau.
2. quèrdia, còet, àrea, quocient, boa, bèrqua, crear, cloenda.
3. Resposta model: au: paraula, caure, esciau... / ei: reina, feina, herbei... / oi: baina, almoïna, noi... / eur: beure, seure, Reus... / ou: pou, coure, ploure... / ai: mel, espai, escaire... 4. Reu / mouen / eina / paraula / feina / taire.

DE 101 Oueira o ue-ra.

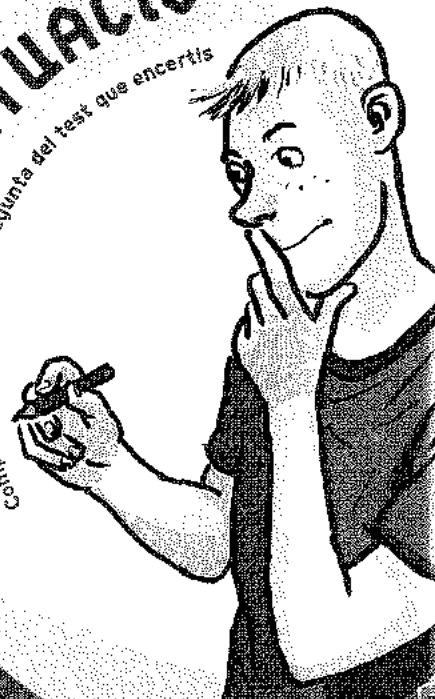
TEST

1. DUES VOCALS SEGUIDES...
  - a. que pertanyen a la mateixa síl·laba formen un hiat.
  - b. que pertanyen a la mateixa síl·laba formen un diftong.
2. LA PARAULA AIGUA CONTÉ...
  - a. dos diftongs.
  - b. un sol diftong.
3. ASSENYALA LA PARAULA QUE TÉ UN DIFTONG:
  - a. teatre
  - b. campionat
  - c. desmai
4. ASSENYALA LA PARAULA QUE TÉ UN HIAT:
  - a. dinosaure
  - b. fotocòpia
  - c. somriure
5. NO HI A DIFTONG A...
  - a. escuat
  - b. enquadrernar

Solucions
1b / 2a / 3c / 4b / 5a

PUNTAJÓ

Compra 2 punts per cada pregunta del test que encertis

3

Comiat

La paraula d'una amiga

> La Blanca i la Susanna havien anat a fer un tomb per l'escullera. Era un lloc que totes dues s'estimaven molt. Els agradava veure com les onades trencaven amb violència contra les roques. La fúria de la natura les alliberava de les seves angoixes i les carregava d'energia positiva.

> Aquell balcó al mar havia estat testimoni de decepcions, alegries i tristor de les dues amigues. Però aquell dia era especialment trist: la Blanca havia enterrat la seva mare feia dues setmanes i no ho podia suportar, estava terriblement deprimida. Havia perdut tot al·licient i la tristesa havia arrelat a la seva ànima de tal manera que la Susanna ja no sabia què fer o què dir a la seva millor amiga per animar-la i perquè tornés a ser la de sempre.

> Després d'una bona estona en silenci, la Blanca es va aixecar, es va espolsar la roba i va començar a caminar. La Susanna es va aixecar per seguir-la, però la Blanca li va demanar que no es mogués, que tenia necessitat d'estar una estona sola, que no passava res.

> Al cap de dues hores, la Susanna estava molt preocupada i buscava la seva amiga. S'imaginava coses prou tètriques, però finalment la va trobar. Duia la roba mullada.

> Quan la Susanna li va preguntar com estava, la Blanca li va dir, amb un somriure, que estava molt millor. Que havia trobat la seva mare i que se l'havia endut amb ella. Que ja era morta, però que la seva ànima havia vingut un moment per acomiadar-se i dir-li que no patís, que estava força bé on havia anat i que ja no es trobava tan sola.

> La Susanna li va demanar que no digués bestieses i li va dir que havien de tornar cap a casa, ja que havia trigat tant a tornar que gairebé s'havia fet fosc.

> La Blanca va voler acompanyar la Susanna fins a casa seva. Durant tot el trajecte no va deixar de somriure. En fer-se els dos petons, la Susanna va notar que la seva amiga estava glaçada.

-Vés cap a casa si no vols agafar una galipàndria.

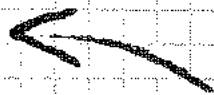
-No pateixis per mi, estic molt bé ara.

> Un cop a casa, la seva mare la va rebre plorant. El pare de la Blanca havia trucat per saber si la Susanna estava bé.

> Havien trobat la seva filla ofegada a la platja.

RESPOSTES

1-

Ho has entès?

- 1 > De segur que t'has adonat que la Susanna i la Blanca són carn i ungla. Ara, però, assigna a cadascuna el que li pertoca.
  - a- Va a passejar una estona sola per l'escullera.
  - b- La mare la rep plorant quan torna a casa.
  - c- Se li ha mort la mare fa dues setmanes.
  - d- Es preocupa per l'estat de la seva amiga.
  - e- El seu pare truca a casa de la seva amiga.
- 2 > A partir de quin moment del relat la Blanca és un fantasma? Quan te n'has adonat? Hi ha algun detall que t'ho pugui fer sospitar?
- 3 > Busca en el text expressions sinònimes de les següents:
  - a- volt
  - b- dic
  - c- interès
  - d- xop
  - e- tardar
  - f- gelat
  - g- refredat
  - h- telefonar
- 4 > Ori que el final d'aquesta història és sobtat i sorprenent? Explica com deuen sentir-se la Blanca, la Susanna, el pare de la Blanca i la mare de la Susanna.
- 5 > Agafa la lupa i investiga quan passen els fets.
- 6 > El nom de Blanca et suggereix alguna cosa?

3

Els noms masculins i femenins

1. Mascullí o femení? Sembla fàcil de classificar tots aquests noms. Però no correis; de vegades les aparençes enganyen!

classe   planta   esquema
 llibre   monarca   llebre   fibra
 cinema   higiene   riera   planeta

noms masculins   noms femenins

DE 10!

De segur que saps qui és la mestressa de la classe, oi?

2. Hi ha hagut una fuga de vocals àtones. Intenta trobar-les i col·locar-les on toca. Vigila: totes les paraules són femenines!

culler   església   mar   torr
 empres   imatge   festes   febrer
 tisor   plant   coll   ametller

3. Els noms masculins no volen ser menys. Apa, torna-hi que no ha estat res.

problem   templ   sign   viatge
 panoram   comet   artist   centr
 insecticid   exempl   monarc   mobili

4 En aquestes frases hi ha 5 errors. Els veus? Encercla'ls.

- La mara ha anat a comprar roba i tornarà tard.
- Demà farem una festa de comiat. Vindràs?
- El taxiste em portarà a l'estació i així arribaré a temps.
- Aquesta tarda en Pere portarà el mobla del menjador. Aleshores li pots demanar la carpete.

Els noms femenins acaben en *-a* (casa), tret d'algunes excepcions (mare, febre, imatge, llebre...).

Els noms masculins acabats en vocal neutra s'escriuen amb *-e* (pare), excepte els noms acabats en *-arca* (patriarca), *-ista* (taxista), *-cida* (homicida), *-ma* (teorema) i *-ta* (poeta).

pistes!

Comprova-ho!

COMIAT

1 Blanca, a, e, e, Susanna, b, d. 2 Quan la Susanna la torna a trobar, després de separar-se'n. Al final, quan sabem que han trobat la Blanca morta a la platja. Quan es fan dos petons, la Susanna nota que la Blanca està glaçada. 3 a tomb, b escullera, c abillier, d mullat, e trigar, f glaçat, g galledonada, h trucar. 4 La Blanca és morta; la Susanna, aterrida en saber que la seva amiga ha mort i que ha estat amb el seu fantasma; el pare de la Blanca, profundament deprimit en perdre la filla poc després de l'esposa; la mare de la Susanna, afectada pels fets tan tràgics. 5 Entre la tarda i la nit, quan ja és fosc. 6 La blancar se sol associar a la pell de les morts i als fantasmes.

ELS NOMS MASCULINS I FEMENINS

1 Noms masculins: esquema, líbre, monarca, tigre, cinema, pilota. / Noms femenins: classe, piania, llebre, fibra, higiene, riera. 2 Cullera, empresa, tisores, església, matge, planta, mare, teses, colla, torre, febre, ametlla. 3 Problema, panorama, insecticida, temple, cometa, exemple, signe, artista, monarca, viatge, centre, moble. 4 Mare, festa, taxista, moble, carpeta.

DE 10! La mestra.

TEST

- ELS NOMS FEMENINS...**
  - sempre acaben en *-a*.
  - no poden acabar mai en *-e*.
  - majoritàriament acaben en *-a*.
- ASSENYALA EL NOM MASCULÍ:**
  - patriarca
  - carta
  - piràmide
- ASSENYALA EL NOM FEMENÍ:**
  - dilema
  - espelma
  - reuma
- COMPLETA AMB A O E:**
  - galt
  - catàstrof
  - torr
- CORREGEIX L'ERROR:**
Ens hem trobat una sèria de problemes.

Solucions
1c / 2a / 3b / 4 galleta, catàstrofe, torre / 5 sèrie

PUNTAUACIÓ

Compta 2 punts per cada pregunta del test que encerclis

4 Viatge a l'infern

És millor pujar a peu

> Una vegada una noia passava uns dies convidada a la mansió d'un amic seu. Es tractava d'un casalot antic del segle XVII perdut a la muntanya.

> Els dies eren força agradables, ja que el seu amic li ensenyava a distingir els arbres, els arbustos i les herbes de la regió mentre passejaven pel bosc. La noia va aprendre a diferenciar alguns bolets comestibles d'altres que eren mortals. Va poder veure animals salvatges en el seu propi medi natural.

> Però les nits eren una altra cosa.

> Les bigues del sostre grinyolaven, les portes i les parets feien soroll a causa del vent i tota la casa era un brollador de sorolls tètrics i, com que tenia molta imaginació, sinistres.

> La primera nit no podia dormir a causa dels sorolls i en va sentir un altre que venia de fora de la casa. Era un cotxe de cavalls. Es va aixecar del llit i va mirar per la finestra. L'home que hi havia assegut al pescant anava vestit totalment de negre, fet que contrastava encara més amb la seva cara, d'una blancor gairebé mortal. Aquest no deixava de mirar cap a la finestra de l'habitació de la xicota.

> L'endemà la pobra noia estava morta de cansament ja que s'havia passat la nit mirant de desxifrar el que sentia –diuen que una persona es pot tornar boja intentant identificar els sorolls nocturns– i el que havia vist.

> La nit següent va tornar a veure el mateix cotxe de cavalls conduït per aquell home –o el que fos–, que la guaitava sense treva.

> I l'endemà...

> Quan va passar la darrera nit a la casa, va tenir la pensada de fotografiar aquella mena d'espectre. Va fer servir el zoom i va retratar-lo set o vuit vegades. Sense saber per què es va sentir més tranquil·la i va poder dormir tota la nit sense interrupcions.

> En tornar a la seva ciutat va fer revelar el rodret.

> Les fotografies dels paisatges havien sortit força bé, les de la casa, les dels animals i les del seu amic, però... en les imatges no hi havia ni rastre del cotxe de cavalls ni el seu conductor.

> Mai no va explicar a ningú aquella experiència, ni al seu amic, de qui es va distanciar sense donar-li explicacions.

> Al cap d'uns mesos, ella esperava l'ascensor en un hotel de luxe de Hong Kong. Quan es van obrir les portes, va reconèixer immediatament l'ascensorista: era el cotxer d'aquell carruatge espectral.

—Entri, senyoreta. Encara hi ha lloc per a una persona més —va dir l'home de la pell blanca com la neu.

> Ella es va apartar aterrida i les portes es van tancar.

> L'ascensor es va desprendre i es va estavellar. Ningú no va sobreviure.

RESPOSTES

1-

Ho has entès?

- 1> La protagonista s'instal·la en un casalot antic del segle XVII. Tria l'equivalència correcta en anys. El casalot es...
  - a- ...de l'any 1600.
  - b- ...d'entre 1600 i 1699.
  - c- ...de l'any 1700.
  - d- ...d'entre 1700 i 1799.
- 2> Explica breument les diferències que hi ha a la mansió de l'amic entre el dia i la nit. És com de la nit al dia!
- 3> Agafa la lupa i busca en el text sinònims de les paraules *font*, *entendre*, *fantasma* i *enrefirar-se*.
- 4> Hi ha un personatge amb la pell extremament blanca. Més que recomanar-li directament que vagi a la platja, intenta explicar la raó d'aquesta característica.
- 5> Vols fer de periodista de revistes del cor? Prova-ho!
  - a- Quina relació hi ha entre la protagonista i l'amic de la casa?
  - b- I entre l'amo de la casa i el conductor?
  - c- I entre el conductor i l'ascensorista?
- 6> Explica el sentit del títol i del subtítol.

4

Les normes d'accentuació

- 1 Fàbrica, fabrica, fabricà... Quin embolic! I tot per culpa de l'accent! A continuació tens paraules agudes, planes i esdrúixoles barrejades. T'atreveixes a col·locar cada ovella al seu corral?

lamina   família   assumpte   oportú   desert
 perdua   pacífic   collita   pomer   difícil

paraules agudes   paraules planes   paraules esdrúixoles

.....

.....

.....

.....

.....

DE 10!

Escriu una paraula que porti accent abans de l'antepenúltima síl·laba. Si ho fas ràpidament, doble premi.

- 2 Pots continuar amb aquestes altres? Ara, però, relaciona-les amb l'etiqueta corresponent:

plana
 aguda
 esdrúixola

- ciència
- camí
- expulsió
- fletxa
- termòmetre

- 3 Si penses que els accents són cagarades de mosca damunt de les paraules, t'equivoques de mig a mig. Et diem si la paraula és aguda, plana o esdrúixola i tu decideixes si porta accent o no. Preparat? Doncs, som-hi!

vidua (esdrúixola): ..... aquí (aguda): .....

fantasia (plana): ..... germen (plana): .....

fragil (plana): ..... calida (esdrúixola): .....

filaberqui (aguda): ..... segur (aguda): .....

4 Jo cuino, tu cuines, ell cuina... Què et semblaria preparar un bon menú? Ofereix-nos un primer plat, un segon i unes postres –el pa i la beguda ja els posem nosaltres. Només et posem una condició: en el nom de cada plat hi ha d'haver almenys un accent.

.....

.....

.....

Accentuem les paraules agudes quan acaben en *a, e, i, o, u, as, es, is, os, us, en, in* (*manyà, faré, camí, cançó, bambú, vindràs, sorpres, tapís, grogós, embús, mossèn, Pequín*).

Accentuem les paraules planes quan no acaben en *a, e, i, o, u, as, es, is, os, us, en, in* (*telèfon, sòrdid, tètric, càntir*).

Accentuem totes les paraules esdrúxoles (*història, esplèndida, tapera, líquida*).

pistes!

Comprova-ho!

VIATGE A L'INFERN

1 b. ...d'entre 1600 i 1699. 2 Els dies són agradables i majoritàriament es viuen a l'exterior; les nits, en canvi, es viuen a dins de la mansió i són plenes de sorolls misteriosos i tètrics. 3 Brollador, desfilat, espectre, aparlar-se. 4 La blancor de la pell és un indicatiu que és mort i, per tant, que és un tantasma. 5 a. D'amistat primer i de distanciament després. b. Cap. c. És el mateix espectre que s'apareix a la noia amb dues aparències diferents. 6 Fan referència a la invitació de l'ascensorista a pujar en un ascensor que immediatament s'estavella.

LES NORMES D'ACCENTUACIÓ

1 Paraules agudes: oportú, desert, pomer. / Paraules planes: asumpte, pacífic, difícil, collita. / Paraules esdrúxoles: làmina, família, pèrdia. 2 Paraules agudes: expulsió, camí. / Paraules planes: fletxa. / Paraules esdrúxoles: termòmetre, ciència. 3 Vidua, fantasia, fràgil, filiberqui, aquí, germen, càlida, segur. 4 Resposta model: Primer plat: tomàquets farcits, espàrrecs, arròs caldós. Segon plat: vedella amb pesols, bacalla amb samaina, ànec amb peres. Postres: postres de músic, sorbat de préssec, gelat de torró amb xocolata calenta.

DE 101 Per exemple, ràpidament.

TEST

- 1 LES PARAULES AGUDES S'ACCENTUEN...
  - a. quan acaben en vocal, *n* o *s*.
  - b. quan acaben en vocal, *as, es, is, os, us, en, in*.
  - c. sempre.
- 2 LA PARAULA CIÈNCIA...
  - a. s'accentua perquè és esdrúxola.
  - b. s'accentua perquè acaba en *a*.
  - c. no porta accent perquè és plana.
- 3 QUINA PARAULA S'HA D'ACCENTUAR?
  - a. algun
  - b. algu
  - c. alguns
- 4 QUINA PARAULA ÉS PLANA?
  - a. cabdria
  - b. telèfon
  - c. còpia
- 5 ACCENTUA, SI CAL:
  - a. gamarus, bustia

Solucions
1b / 2a / 3b / 4b / 5 gamarus, bustia

PUNTUACIÓ

Compta 2 punts per cada pregunta del test que encertis

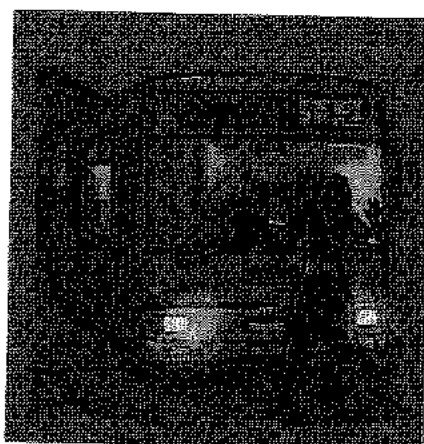

5

Transports municipals

Viatjar sense bitllet està penalitzat

- > En Tomàs era conductor d'autobús. Ja feia més de trenta anys que s'hi dedicava i n'estava fart. Esperava una jubilació digna, però encara li quedaven uns set anys per a arribar-hi.
- > Rumiava si havia d'acceptar una oferta de l'empresa per fer-ho de manera anticipada. Alguns companys ja ho havien fet i hi havia de tot: alguns n'estaven contents perquè havien estalviat i vivien al seu poble d'origen amb quatre xavos, d'altres no arribaven a final de mes i ja s'havien polit tota la indemnització.
- > Ell no podia deixar de pensar-hi, anava amunt i avall capficat mentre conduïa el maleït autobús. Era el torn de nit i feia el darrer viatge. Tot seguit, aniria cap a les cotxeres. Ja temia una altra nit sense dormir a causa de la decisió que havia de prendre.
- > L'home estava amargat també perquè la pròstata li estava fent la vida encara més dolorosa. Estava convençut que l'aigua de la ciutat li omplia el cos de calç i porqueria. Ell també tenia la casa de la família al poble. S'havia de decidir d'una vegada!
- > Mentre es capficava amb tot això, tot d'una no va veure una noia que creuava sense mirar i la va atropellar.
- > Va aturar el vehicle per anar a mirar què havia passat, però es va adonar que no hi havia ningú al carrer i que el seu autobús anava buit. Ningú no havia estat testimoni de l'accident.
- > De sobte va veure la noia de lluny. Semblava que encara bellugava un braç.
- > En Tomàs va tornar a pujar a l'autobús, va arrencar i va sortir del lloc de l'accident. Aquell fet el podria perjudicar davant l'empresa i afectaria la seva jubilació. I per aquella noia poca cosa hauria pogut fer... De segur que hauria mort en arribar l'ambulància.
- > El cor li batejava a un ritme esvalotat. Només volia plegar, finalitzar el trajecte i anar cap a casa. Agafaria la jubilació anticipada l'endemà mateix. No en volia saber res, d'aquella feina merdosa.
- > Va agafar uns quants passatgers en una parada i, tres estacions més tard, va arribar al final. La seva jornada i la seva vida laboral s'havien acabat.

➤ Abans de baixar del vehicle, es va adonar que hi havia una noia a la darrera fila. Potser s'havia quedat adormida. Acostumava a passar tot sovint. S'hi va atansar. Sí, semblava adormida. Li va tocar un braç...

➤ Era la noia que havia atropellat i era plena de sang. En descobrir que era la seva pròpia filla, que li va cridar "Assassí!" abans de desaparèixer, se li va aturar el cor.

➤ Quan els seus companys el van trobar, ja era mort.

INSTITUT
VICENÇ PLANS
MOLLET DEL VALLES

RESPOSTES

1-

Ho has entès?

- 1> Coneixes la frase "qui la fa la paga"? Digues quina falta comet en Tomàs I. com la paga.
- 2> Digues quines d'aquestes afirmacions sobre en Tomàs són certes i quines són falses:
  - a- Està decidit a jubilar-se anticipadament.
  - b- Anirà a viure al poble de la seva dona.
  - c- Està cremat amb la seva feina.
  - d- Pateix de la pròstata.
  - e- Mor d'una ganivetada de la noia atropellada.
- 3> Busca en el text un sinònim per a cada una de les paraules següents: *tip*, *gastar-se*, *preocupar-se*, *descompassat* i *recorregut*.
- 4> Si en Tomàs no hagués mort, hauria anat a judici. Ajuda l'hipotètic jutge a reconstruir la seqüència dels fets.
- 5> Explica el significat dels conceptes *jornada*, *tormenta* i *jubilació anticipada* relacionats amb la feina. Et faran pensar molt?
- 6> Explica el sentit del títol d'aquesta llegenda.

Els adjectius masculins i femenins

1 Cada ovel·la amb la seva parella. No vulguis córrer i fixa-t'hi bé abans de relacionar els noms amb els adjectius:

carn •	• pobre
comarca •	• negra
iogurt •	• agra
ratlla •	• tendre
llet •	• pobra
bistec •	• negre
punt •	• tendra
país •	• agre

DE 10!

Corregeix la falta que hi ha en aquest eslògan:

"Netejador Sempre net, per tenir la cuina més que pulcre."

2 Substitueix les paraules subratllades per les destacades i observa què passa!

avinguda

banda

avinguda

Agafa un carrer ample que es diu Pau Casals fins que arribis a la plaça Major. Situa't al costat esquerre de l'edifici de l'Ajuntament i veuràs un altre carrer, aquest molt recte, que et durà directament a l'estació.

3 Completa els adjectius amb a o amb e. Fixa't bé en el nom que acompanyen.

un vampir <u>jov</u>	un lloro <u>xerrair</u>	una fada <u>jov</u>
un elefant <u>ros</u>	un drac <u>aspr</u>	un cavaller <u>dign</u>
una caca <u>tua</u> <u>xerrair</u>	una catifa <u>aspr</u>	una princesa <u>dign</u>

4 Ja ho has fet? Ara, classifica'ls. Per donar-te un cop de mà, t'indiquem quants adjectius van en cada columna.

adjectius d'una terminació (3)

adjectius de dues terminacions (2)

En els adjectius de dues terminacions la forma masculina acaba en *-e* (*un vestíbul ample*) i la forma femenina, en *-a* (*una entrada ampla*).

Hi ha adjectius d'una sola terminació per al masculí i el femení, ja acabin en *-e* (*noi alegre, noia alegre*) o en *-a* (*un ciutadà belga, una ciutadana belga*).

pistes!

Comprova-ho!

TRANSPORTS MUNICIPALS

1 No socórrer la persona que ha atropellat. Ho paga amb la mort, frídl' d'un atac de cor. 2 Certes. c. d' Falses: a, b, f. 3 Fart, polir-se, capficar-se, esvalotat, trajecte. 4 En Tomàs condueix l'auto bús de nit. Atropella una noia que creua sense mirar. Atura l'auto bús i baixa. Veu que la noia belluga un braç. El fuig amb l'auto bús. Acaba el trajecte i va a despertar una noia que és a l'última fila. Descobreix que la noia és la seva filla i ell mor. 5 Jornades horari de treball d'un dia feiner. / torn. cadascun dels trans. horaris de treball en una fabrica. servei, etc. / jubilació anticipada: acció de deixar de treballar abans de l'edat estipulada. 6 Fa referència al fet que tota la història passa en un auto bús i que el protagonista n'és el conductor.

ELS ADJECTIUS MASCULINS I FEMENINS

1 Carn tendra, comarca pobre, toquet agre, ratlla negra, llet agre, bistec tendre, punt negre, país pobre. 2 Una avinguda ampla / la banda esquerra / una altra avinguda: aquesta molt recta. 3 Un vampir jove / un elefant rosa / una cacarua xerraire / un il·loto xerraire / un drac aspre / una cotilla aspra / una fada jove / un cavaller digne / una princesa digna. 4 Una terminació: jove, rosa, xerraire. / Dues terminacions: aspre/a, digna/a.

DE 101 Punters.

TEST

- ASSENYALA L'ADJECTIU DE DUES TERMINACIONS:
  - cèlebre
  - solemne
  - esquerre
- MARCA EL SINTAGMA INCORRECTE:
  - gat persa
  - camí indirecta
  - espai agrícola
- MARCA EL SINTAGMA CORRECTE:
  - candidat apte
  - candidat apta
  - candidata apte
- COMPLETA AMB A O AMB E:
  - color ill
  - peu esquerr
- MARCA L'ADJECTIU MAL ESCRIT:
  - T'ha tocat una aula ample.
  - L'exercici era incorrecte.
  - Tirà una pedra enorme.

Solucions
1c / 2b / 3a / 4lla,
esquerre / 5a, aula ampla

PUNTAJÓ

Compta 2 punts per cada pregunta del test que encertis

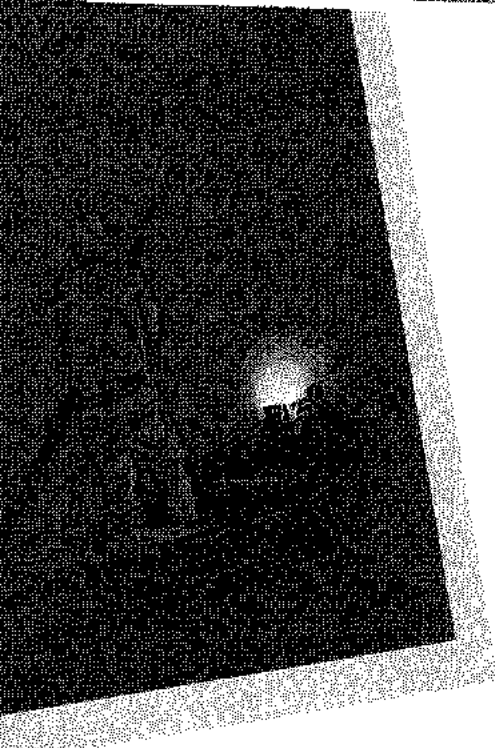

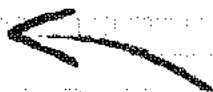
6 El monstre del llac

Un gotzilla més petitó

- En un dels molts llacs del Canadà es diu que hi vivia una mena de monstre que devorava les seves víctimes, i aquestes acostumaven a ser trobades a bocins mentre suraven a les aigües del llac.
- No se sap quin era l'aspecte d'aquest monstre o bèstia. Ningú mai no l'havia vist per a poder-ho explicar més tard; només se'n coneixien els esfereïdors resultats.
- Una parella d'avis que hi vivien a la vora van rebre el seu nét, que venia per passar les vacances amb ells.
- L'endemà de la primera nit, el noi es va interessar pels rugits que se sentien al llac durant la nit. Els avis li van explicar que hi havia una mena de monstre nocturn que atacava les persones, però que no era perillós mentre hi hagués sol. Li van aconsellar que voltés pel llac mentre fos de dia, ja que era un lloc de bellesa considerable. Fins i tot es podia banyar, malgrat que l'aigua era força freda. Però li van demanar que sobretot no s'hi passegés de nit. Coneixien molts casos de persones desaparegudes.
- El noi va fingir que feia cas als avis. Però va mentir.
- Aquella mateixa nit es va proveir d'una lot i de la màquina de retratar per cercar el monstre. Va pensar que si aconseguia imatges de la bèstia podria treure'n una bona picossada en alguna revista esotèrica o fins i tot en el *National Geographic*.
- Quan els seus avis ja dormien, el jove aventurer va sortir del llit i es va endinsar en el llac.
- Va agafar un bot i va remar pel mig del llac mirant de trobar la bèstia. Tot això només ho suposem, perquè va ser al mig del llac on la policia va trobar el bot. I dins del bot, el que quedava d'aquell noi: el braç dret.
- No es va trobar cap altre rastre. Tampoc la màquina de retratar.
- Els avis van abandonar la zona, terriblement afectats per la pèrdua. Mai més no se'n va saber res més.
- Ni del monstre.
- El descobriment d'unes estranyes petjades ha fet deduir als investigadors que quan van agafar el cotxe duïen el monstre a l'interior.

RESPOSTES

1-

Ho has entès?

- 1> Ara et toca fer de policia. Comença per la llista de desapareguts.
- 2> A veure si estàs informat i ets capaç de dir què és un gotzilla.
- 3> No és bo acostumar-se a portar la contrària per sistema. Ara, però, et demanem que busquis en el text antònims de les paraules següents:
  - a- tranquil·litzador
  - b- defensar
  - c- inofensiu
  - d- desaconsellar
  - e- lletjor
  - f- treballa
- 4> Què vol dir "anar a cercar el monstre"? I "esperar a treure'n una bona picossada"? Quins temes es tracten en una revista esotèrica?
- 5> Què és el que permet deduir que el monstre de l'11 no era gaire gros?
- 6> Quina conclusió de tipus moral es pot extreure d'aquesta llegenda urbana?

6

La dièresi

1 Col·loca la dièresi en les paraules que la necessitin. Una pista: n'hi ha 7.

països	cuinera	païsatge	heroïna
frequent	cinquanta	diurn	suïssa
xemeneia	reull	quocient	següent

2 Passar d'un a molts té les seves conseqüències. Prova-ho i explica'ns què passa.

aigua	piragua
ambigua	pasqua
obliqua	llengua

En fer el plural

3 En aquesta sopa de lletres hi ha 6 paraules que porten dièresi. Troba-les i escriu-les. Ep, no et descuidis la dièresi!

A	E	H	Z	B	I	N	P	T	M	Z	E
W	K	O	O	X	O	V	R	A	I	M	W
O	R	U	U	G	A	I	S	O	R	T	G
D	J	M	E	S	C	W	D	Q	C	U	K
Z	V	A	S	L	Z	F	E	A	F	J	S
G	S	U	T	R	B	I	P	W	L	S	D
X	F	H	I	K	I	D	H	X	I	E	Z
B	N	W	O	G	A	S	T	U	N	Y	O
O	D	P	C	O	F	J	G	I	U	B	V
E	Q	U	U	C	M	N	Q	P	A	R	H
L	E	I	V	E	I	N	A	K	F	X	Z
P	R	A	J	P	N	L	C	E	V	M	T

_____

_____

_____

_____

_____

DE 10!

Endevina el nom d'un país cèlebre per les altes muntanyes i els llacs, les vaques que hi pasturen, la xocolata que s'hi fa i la dièresi que porta.

4 Fes de detectiu. Cerca les dièresis que sobren i elimina-les amb una X:

El responsable del zoo ha comunicat la desaparició d'un pingüí.

L'aigua de l'aixeta no es pot beure. Fa massa gust de clor.

En Toni ha marxat del país per qüestions personals.

Si no et vols mullar, agafa el paraigüa. És al paraigüer.

Quantes en sobren? Escriu les paraules correctament

Posem dièresi per a indicar que s'ha de pronunciar la *u* en els grups *güe*, *qüi*, *güe*, *qüi* (*aigüera*, *pingüí*, *equestre*, *aqüífer*).

També posem dièresi per a indicar que la *i* i la *u* no formen diftong amb la vocal anterior (*raim*, *Raül*).

pistes!

TEST

1 POSA DIÈRESI, SI CAL:
a. ensaimada
b. cloïssa
c. seitó

2 MARCA L'OPCIÓ INCORRECTA:
a. qüa
b. qüe
c. qüi

3 EL MOT *REÏNA* SIGNIFICA...
a. Monarca.
b. Substància enganxifosa que segreuen alguns arbres.
c. Tipus de granota.

4 TRIA LA PARAULA CORRECTA:
a. heroic
b. heroïna
c. heroïna

5 COLLOCA LA DIÈRESI, SI CAL:
cafeïna, geniut, quadern

Comprova-ho!

EL MONSTRE DEL LLAC

1 E(n) els avis del noi, el mateix monstre del llac. 2 Un mons- tre de grans dimensions. 3 a esferidor, b atacar, c perfils, d acon- sellar, e bellesa, f pàrdia. 4 Vol dir anar a buscar-lo. / Confiar que li pagarien força bé les fotografies. / Tantes de màgia, més- fer, realitats ocultes, etc. 5 El fet que va cabre al coixe. 6 Cal fer cas dels advertiments dels adults.

LA DIÈRESI

1 Països, freqüent, retíll, diürn, heròïna, suïssa, següent. 2 Aigües, ambigües, obliqués, piragües, pasqües, llenqües. En fer el plural amb *es* cal posar dièresi sobre la *u*, perquè s'ha de pronunciar. 3 Qüestió, veïna, piqüüf, oïda, raïm, peüc. 4 En sobren 4: des- apanició, aigua, país, paraigüa.

O	O	I	B	A	S	I	M													
O	I	E	L	E	O	I	O	I	A	R										

DE 10! Suïssa.

PUNTUACIÓ

Carrega 2 punts per cada pregunta del test que encertis

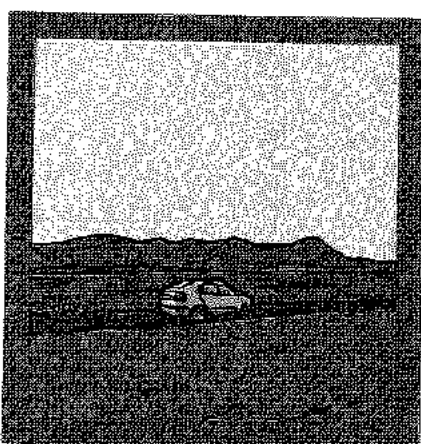

Solucions
1 ensaimada, cloïssa / 2a / 3b / 4c / 5 cafeïna, geniut

Cops sobre el cotxe

L'assassi dels Monegres

- > Segons alguns rumors, a prop dels Monegres hi ha un manicomí poc conegut on hi ha tancats els bojos més perillosos del país, malgrat que sigui un secret per a no espantar els habitants de la comarca.
- > Es diu que una parella tornava amb cotxe d'una festa quan, mentre travessaven la carretera deserta, van esgotar la benzina quan només faltaven un parell de quilòmetres per a arribar a l'estació de servei.
- > El noi va dir a la seva xicota que l'esperés dins del cotxe, que ell caminaria fins a la benzina i tornaria amb una llauna de combustible. Dit i fet, es va posar a caminar.
- > Com que a la jove no li feia cap gràcia quedar-se tota sola al cotxe, en aquella carretera tan solitària i en plena nit, va decidir posar la ràdio mentre esperava el retorn del seu company. Va sintonitzar un canal de notícies comarcal, en el qual en aquell moment advertien que un individu molt perillós s'havia escapat del manicomí i recomanaven extremar les precaucions i romandre lluny de qualsevol estrany.
- > En escoltar-ho, espavorida, la noia va tancar tots els panys del cotxe i va apagar la ràdio per no posar-se més neguitosa. Cinc minuts després, va començar a sentir un estrany seguit de cops al sostre del vehicle. Amb el cor accelerat, va poder sentir un so fort i sec, com si algú fos a sobre el cotxe i piqués la xapa amb un objecte dur i sòlid.
- > Uns regalims de sang lliscaren pel parabrisa i aleshores la noia va començar a xisclar i plorar, mentre els cops es repetien sense aturar-se. Afortunadament, poc després va albirar els llums de tres cotxes de policia que s'hi atansaven. Quan van ser al seu costat, va sortir aterrida i va explicar histèrica el que havia passat.
- > Un agent que havia sortit del cotxe per assistir-la la va agafar pel braç i, mentre la conduïa cap a la patrulla, li va demanar:
-Sobretot no miri enrere. No miri cap al seu cotxe.
- > Sense fer cas a aquestes paraules, la jove no va poder evitar girar-se per saber què era *allò que no havia de veure*. I aleshores ho va esbrinar: dos policies estaven immobilitzant un pertorbat que sostenia en una mà el cap tallat del seu promès... amb el qual havia estat picant el sostre del cotxe.
- > Després d'aquesta experiència, la noia va sofrir una violenta cri-

si nerviosa de la qual mai no es va poder recuperar. Actualment està internada al mateix centre psiquiàtric que l'assassí del seu promès i es creu que mai no en sortirà.

RESPOSTES

1-

Ho has entès?

- 1> Busca en el relat sinònims de les paraules següents: *boig, manicomi i tancat*.
- 2> La pobra noia acaba com acaba, i no és estrany. Ara bé, en el relat se li apliquen quatre adjectius. Tria el menys greu:
a- espavordida
b- aterrida
c- neguitosa
d- histèrica
- 3> A veure si has pescat tots els detalls... D'on ve la parella? Com és la carretera per on circulen? Ara, quin problema es troben?
- 4> Saps què fa la noia per no sentir-se tan soia?
- 5> Com acaba la història? Com s'hauria acabat la història si la noia no s'hagués girat cap al cotxe?
- 6> De quin "vici" ens adverteix aquesta llegenda?

L'apòstrof

1 Per a començar a escalfar et proposem un exercici fàcil. Escriu davant d'aquestes paraules masculines l'article corresponent. A veure si les encertes totes a la primera!

☐ exèrcit	☐ esborrador	☐ hivern
☐ capdavanter	☐ rodamón	☐ despertador
☐ univers	☐ arbre	☐ Ignasi

2 Ara, una mica més difícil; escriu l'article femení davant d'aquestes paraules:

☐ unglà	☐ universitat	☐ unió
☐ infermeria	☐ hora	☐ humitat
☐ oca	☐ història	☐ única
☐ obligació	☐ ànima	☐ heura

DE 10!

Tres paraules:
Després de la llar
d'infants, passaràs per un
parell de centres
educatius que porten
l'article apostrofat. I si
vols fer una carrera
universitària, on aniràs?

3 I ara, tots barrejats. Masculins i femenins. Relaciona cada substantiu amb l'article corresponent.

el

la

l'

- arbre
- universitat
- cotxe
- arquitecte
- innocència
- esquirol
- alimentació
- hort
- hereu
- iogurt

4 Vols venir d'acampada? Perfecte! T'encarregues de la teca! Completa la llista tenint en compte que tots els queviures han de començar en vocal:

Paquets d'arròs, d'ametlles,

Ampolles d'

Caixes d'

Pots d'

Llaunes d'

S'apostrofa l'article *el* quan la paraula següent comença en vocal o hac (*l'animal, l'home*).

S'apostrofa l'article *la* quan la paraula següent comença en vocal o hac (*l'ombra, l'herba*), excepte si comença en *i, u, hi, hu* àtones (*la intel·ligència, la humanitat*).

La preposició *de* s'apostrofa quan la paraula següent comença en vocal o hac (*d'origen, d'història*).

pistes!

Comprova-ho!

COPS SOBRE EL COTXE

1 Perrotbat, centre psiquiàtric, internat. 2 Neguitosa. 3 Ve d'una festa. 4 La carretera és deserta. / Se'ls esgota la benzina i el noi marxa a buscar-ne, mentre la noia l'espera al cotxe. 4 La noia escolta la ràdio del cotxe. 5 La noia descobreix que un perrotbat ha estat picant amb el cap tallat del seu xicot contra el sostre del cotxe i es torna boja, per això ingressa al mateix manicomi del bosc assésit. / Resposta model: La noia hauria sabut el que havia passat de manera més gradual i menys traumàtica. El xoc hauria estat menys fort i potser no hauria hagut d'entrar al centre psiquiàtric. 6 Del viell de set massa curiós.

L'APÒSTROF

1 L'exercit, el capdavanter, l'univers, l'esborrador, el rodamón, l'arbre, l'hivern, el despertador, l'ignasi. 2 L'ungla, la intermezzo, l'oca, l'obligació, la universitat, l'hora, la història, l'ànima, la unió, la humilitat, l'única, l'heura. 3 El cotxe, el locutor, la universitat, la innocència, l'arbre, l'arquitecte, l'esquirol, l'alimentació, l'hort, l'hereu. 4 Resposta model: Paquets d'arròs, d'ametlles, d'espaguetis... Ampolles d'aigua, d'oli... Caixes d'albercoqs, d'avocats... Pots d'olis, d'orenga... Llaunes d'espàrrecs, d'escopinyes.

DE 10! L'escola, l'institut, la universitat

TEST

- 1** L'ARTICLE *EL* S'APOSTROFA...
- sempre.
  - quan el mot següent comença en vocal o *h*.
  - quan el mot següent comença en *i, u, hi, hu* àtones.

- 2** TRIA L'OPCIÓ CORRECTA:
- les imatges - la imatge
  - les imatges - l'imatge
  - les imatges - la imatja

- 3** TRIA L'OPCIÓ CORRECTA:
- l'úlcera
  - l'intriga
  - l'importància

- 4** COMPLETE AMB L'O LA:
- Immaculada
  - Úrsula
  - Isabel

- 5** ESCRIU EL CONTRARI:
- La comunicació

Solucions
1b / 2a / 3a / 4 la, l' / 5 la incommuniació

PUNTUACIÓ

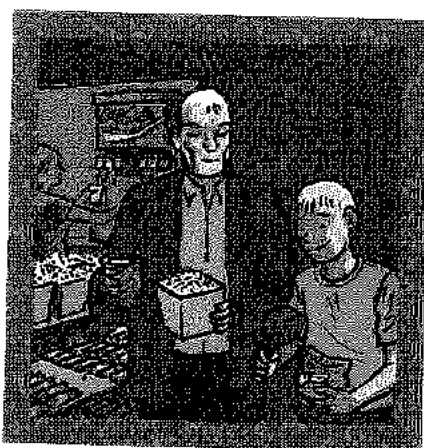
Compta 2 punts per cada pregunta del test que encertis

8

Dolça sorpresa

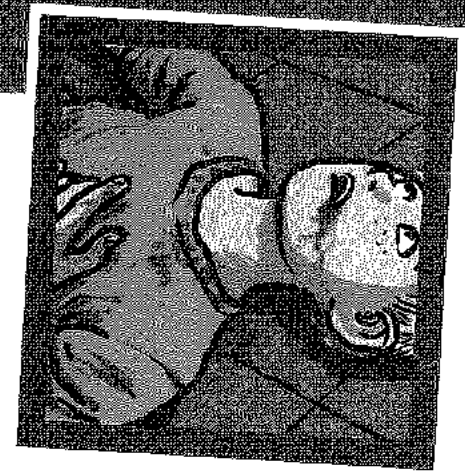
La propera vegada, crispetes

- > Aquest és un de molts casos que van passar als Estats Units, segons diuen, entre els anys vuitanta i noranta.
- > Un pare divorciat va tenir la pensada de dur al cinema el seu fill de set anys un dels dies entre setmana que podia tenir-lo.
- > El nen era un entusiasta de les pel·lícules de guerra o de violència gratuïta. El pare, però, va pensar que seria més adient per a la seva edat anar a veure un dels clàssics de Walt Disney. Va trobar un cinema on feien reposicions i on projectaven un dels seus clàssics predilectes: *101 dàlmates*.
- > Després de passar per taquilla i pagar les dues entrades, van passar pel taulell de llaminadures i van comprar una bossa de fruita seca i un caramel gegant.
- > En entrar a la sala, els llums encara eren encesos i el pare es va sentir una mica malament en veure les cares alegres i il·lusionades de tots els pares –com la d'ell– i les cares d'enuig de tots els nens –com la del seu fill. Era ben clar que, en el fons, la pel·lícula seria del gust dels adults.
- > Els llums es van apagar i va començar la sessió. El pare gaudia del film, però al mateix temps estudiava les expressions del seu fill per comprovar si li agradava el que veia.
- > Van obrir la bossa de la fruita seca al mateix moment que els cadells dels dàlmates eren segrestats per un parell de pinxos.
- > Minuts més tard el nen va desembolicar el caramel.
- > La sessió continuava sense cap novetat...
- > Tot d'una el nen va començar a gemegar i a xisclar.
–Què et passa? –va preguntar el pare espantat.
- > Sense dir res, el nen va sortir corrents de la sala amb la mà tapant-se els llavis. El seu pare va sortir darrere seu.
- > Quan el divorciat va veure com rajava sang a borbollons de la boca del seu fill, va estar a punt de perdre el coneixement. Però va reaccionar a temps i van agafar un taxi que els va dur ràpidament a l'hospital.
- > El nen tenia profunds talls a la boca i als llavis.

- L'endemà, una dona de la neteja va recollir les restes d'un caramel que tenia vidres esmolats a dins.

RESPOSTES

1-

Ho has entès?

- 1> Si ets un il·luminer com cal, sabras almenys dos altres llocs on se solien comprar o menjar crispetes, a més del cinema.
- 2> Quants anys fa, aproximadament, que van ocórrer aquests fets, si és que mai van succeir...? On devien passar?
- 3> El nen marxa corrents de la sala. Per què?
- 4> Agafa la lupa i busca en el text sinònims de les paraules següents: *idea, escament, preferit, fruit, perdonavides*.
- 5> Què hi té a veure, que el pare sigui divorciat?
Només una resposta pot ser vàlida.
  - a- Probablement estima menys el seu fill.
  - b- Pot ser acusat de no tenir prou cura del seu fill quan està amb ell.
  - c- No coneix els gustos del nen.
- 6> Com qualificaries el títol d'aquesta història? Trija l'adjectiu que faries servir: *exagerat, irònic, immoral o objectiu*.
- 7> Series capaç de canviar el final de la història? Prova-ho!

Les contraccions

1 Què et sembla començar amb unes equivalències? Per a fer-ho més entenedor, afegeix-hi un exemple de la teva collita.

- a + el = → al pati.
- a + els = →
- de + el = →
- de + els = →
- per + el = →
- per + els = →

2 T'atreveixes amb aquestes altres?

- ca + el = →
- ca + els = →
- ca + en = →

3 Ara ho complicarem una miqueta: tant pot ser que hi hagi contracció com que no n'hi hagi. Obre bé els ulls!

- La Maria acompanya el seu germà (a + el) col·legi i després ella se'n va (a + el) institut.
- Me'l vaig trobar quan passava per davant (de + el) hospital.
- Al matí vam fer una excursió (per + el) congost del Montrebei, vam dinar a (ca + el) Isidre i a la tarda vam anar (a + el) embassament de Terradets.
- Si alguna cosa no funciona, ens queixarem (a + el) encarregat (de + el) menjador.
- Ho tindrem tot a punt per (a + el) moment (de + els) àpats.
- Diumenge van a (ca + en) Feliu.

DE 10!

Ordena les lletres per a aconseguir una expressió que conté una contracció i que expressa un desgavell com el que el seu nom indica:

NEIXACANSAT

4 Com tens el tema de l'acampada? Recorda que tu ets l'encarregat del menjar. No t'hi amoïnis, amb aquests consells te'n sortiràs. Només els has de completar.

- Quan tinguem set, beurem aigua ampolla.
- Si volem fer l'aperitiu, traurem els cacauets pot.
- No fa cap mal convidar els companys a menjar un bon pollastre ast.
- Com que cal ingerir fibra, menjarem enciam diferents àpats.

Les preposicions *a, de i per* es contrauen amb els articles *el i els*, i en resulten les contraccions *al, als, del, dels, pel i pels* (*al pati, dels alumnes*).

La partícula *ca* (reducció de *casa*) es contrau amb els articles *el, els i en*, i en resulten les contraccions *cal, cals i can* (*cal Pere, can Serós*).

La contracció es desfà si l'article es pot apstrofar (*a l'amic, per l'esquerra*).

pistes!

Comprova-ho!

DOLÇA SORPRESA

- 1 Resposta model: les xurreries, les fires, les festes d'aniversari, etc.
- 2 Fa entre deu i trenta anys aproximadament. Als Estats Units.
- 3 Parquè en menjar el caramel s'ha tallat la boca i els llavis i li està sortint molta sang.
- 4 Pensada, adient, predilecte, gaudiu, pinxo.
- 5 Pot ser acusat de no tenir prou cura del seu fill quan està amb ell.
- 6 Ironia.
- 7 Resposta oberta.

LES CONTRACCIONS

- 1 Resposta model: als (als barris) / del (del matí) / dels (dels vianants) / pel (pel camí) / pels (pels pobles).
- 2 Resposta model: cal (cal Pere) / cals (cals avis) / can (can Peris).
- 3 La Maria acompanya el seu germà al col·legi i després ella se'n va a l'institut. / Me'l veig trobar quan passava per davant de l'hospital. / Al matí vam fer una excursió pel congost del Mont-rebei, vam dinar a ca l'Isidre i a la tarda vam anar a l'embassament de Terradets. / Si alguna cosa no funciona, ens queixarem a l'encarregat del menjador. / Ho tindrem tot a punt per al moment dels àpats. / Diumenge van anar a can Feliu.
- 4 Quan tinguem set, beurem aigua de l'ampolla. / Si volem fer l'aperitiu, traurem els cacauets de l'pot. / No fa cap mal convidar els companys a menjar un bon pollastre a l'ast. / Com que cal ingerir fibra, menjarem enciam en els diferents àpats.

DE 10! Can Seixanta.

TEST

- 1 LA CONTRACCIÓ ES FORMA AMB LES PREPOSICIONS...
a. *a, de i per* i l'article masculí o femení.
b. *a, de i per* i l'article masculí singular o plural.
- 2 LA PREPOSICIÓ *PER* ES CONTRAU...
a. seguida dels articles *el* o *els*.
b. seguida de l'article *les*.
- 3 MARCA L'OPCIÓ CORRECTA:
a. ca l'Enric.
b. cal Enric.
c. can Enric.
- 4 EL GAT NO SABIA BAIXAR...
a. del arbre.
b. de l'arbre.
c. de el arbre.
- 5 COMPLETA:
No es pot fer gaire cas somnis.

Solucions
1b / 2a / 3a / 4b / 5 dels

PUNTLIACIÓ
Canta 2 punts per cada pregunta del test que encertis

9

La mort de l'àvia

Qui t'estima, tornarà

> A una noia li van donar la trista notícia que la seva estimada àvia havia mort aquella matinada. Estava ingressada a l'hospital i, després d'una llarga malaltia, ja esperaven el desenllaç final.

> En sentir la notícia, la noia es va posar a plorar fins que tot d'una va sentir sorolls a la cuina. La seva mare havia anat a l'hospital per solucionar la paperassa, i teòricament la noia estava tota sola a l'apartament.

> Finalment, va anar a veure qui havia entrat sense saludar, i es va trobar la seva difunta àvia que rentava els plats. Per un moment la noia va creure que l'anunci de la mort potser havia estat un somni. Però al cap de pocs segons va entendre que aquella situació no era normal, ja que la dona, encara que hagués sortit de l'hospital, no estaria en condicions d'estar dreta a la cuina.

> Aleshores li va preguntar què hi feia allà.

> El fantasma va deixar de fregar i va respondre que senzillament havia vingut perquè la trobava a faltar i, en veure la cuina tan bruta, s'havia posat a netejar. Al cap d'uns segons la dona va desaparèixer.

> Quan la mare va tornar, la noia va explicar què havia passat i aquesta li va dir que, quan una persona està molt cansada i rep un xoc emocional, la seva imaginació li pot fer veure coses on no hi ha res. La noia va pensar que potser era veritat.

> Però l'endemà va tornar a veure l'àvia. Estava asseguda al seu llit mentre ella feia la migdiada. La dona tenia un posat de tristor, fins i tot semblava que plorava. No deixava de dir que volia tornar, que les trobava a faltar.

> La velleta fantasma es va aixecar i va mirar tota la casa. La noia també es va aixecar per seguir-la. No sabia què dir-li, ja que ella també la trobava a faltar, l'estimava amb bogeria, però li feia por trobar l'àvia pertot arreu.

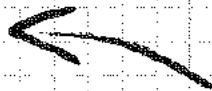
> L'àvia va notar l'angoixa de la seva néta i va desaparèixer.

> Sembla que des d'aleshores només se li apareix en somnis.

Qualsevol difunt pot tornar? I si el que torna no ens estima?

RESPOSTES

1-

Ho has entès?

- 1> Quantes vegades l'àvia s'apareix a la neta? Quan li apareix? I en somnis?
- 2> Escriu les tres frases del text que confirmen que l'àvia estimava molt la seva neta.
- 3> Afina la vista perquè has de buscar dos estats d'ànim negatius que produeixen en la neta les aparicions de l'àvia difunta.
- 4> A veure si ets perspicaç/a i saps anotar les dues actituds de l'àvia que demostren que estima la seva neta.
- 5> Saps que significa la paraula *angoixa*? Si cal, busca-la en el diccionari.
- 6> Pots dir tres sinònims del mot *fantasma*... sense espantar-te?
- 7> Explica amb les teves paraules aquestes expressions del text:
  - a- tot d'una
  - b- la paperassa
  - c- trobar a faltar
  - d- xoc emocional
  - e- un posat de tristor

9

Els numerals

1 Imagina't que ets un potentat altruista i que has decidit fer xecs per diferents causes nobles. És clar, per a ser un potentat altruista, has de saber escriure quantitats amb lletres en els xecs. Prova-ho!

- Per a un casal d'avis del teu barri, 580 milions d'euros:

.....

- Per ajudar una ONG de suport als malalts de sida, 150 milions d'euros:

.....

- Per ajudar una família a pagar el lloguer del pis, 753 euros (mensuals):

.....

DE 10!

2 Compra't un paquet de guionets i gasta-te'ls escrivint amb lletres els nombres del 20 al 27, ambdós inclosos:

20 ..... 24 .....

21 ..... 25 .....

22 ..... 26 .....

23 ..... 27 .....

3 Pots escriure en aquests numerals els 6 guionets que hi falten?

vint-i-cinc   cinquanta cinc   mil cinc cents

trenta tres   cent trenta   dos mil vint

vint i set   mil cent   cent seixanta dos

Si saps a quantes antigues pessetes equival un euro, no et costarà gens escriure-ho amb lletres, oi?

4 Llegeixes sovint el diari? I pancartes anunciant esdeveniments socioculturals o esportius? A veure si saps escriure aquests nombres amb lletres:

- El club de tenis de Viladellops organitza el XXXII campionat.
- El sindicat celebra el seu 45è congrés nacional.
- La setmana vinent anirem a la XXII trobada de col·leccionistes de plaques de cava.

Escrivim guionet entre les desenes i les unitats i entre les unitats i les centenes. Recorda la fórmula D-U-C (desenes-unitats-centenes): *dos-cents trenta-cinc*.

En el cas de la vintena, entre la desena i la unitat escrivim *-i-*.

En la resta de casos no escrivim guionet, sinó que només separem els numerals.

pistes!

Comprova-ho!

LA MORT DE L'ÀVIA

1 Dues, el mateix dia de la seva mort. El lèndema. / Un nombre indefinit de vegades. 2 [...] que la seva estimada àvia havia mort [...]. / En sentir la notícia, la noia es va posar a plorar [...]. / ella també la trobava a faltar. l'estimava amb bogeria [...]. 3 Les aparicions de l'àvia li provoquen por i angonya. 4 L'estima perquè forma dos cops a veure-la i deixa de fer-ho quan veu que la neta s'angoixa. 5 Sensació de malestar i inquietud. La mort, un perill o una desgràcia poden provocar angonya. 6 Anima, espectre, esperit. 7 Resposta model: a. De sobte, de cop i volta. b. La documentació oficial. c. Enyorar. d. Impressió molt forta que provoca el col·lapse de qui la pateix. e. Una aparença trista.

ELS NUMERALS

1 Cinc-cents vuitanta / cent cinquanta / set-cents cinquanta tres. 2 Vint / vint-i-u / vint-dos / vint-i-tres / vint-i-quatre / vint-i-cinc / vint-i-sis / vint-i-set. 3 Trenta tres / vint-i-set / cinquanta-cinc / cinc-cents / cent-seixanta-dos. 4 Trenta-dosé / quaranta-cinqué / vint-i-dosena.

DE 101 Cent seixanta-sis amb tres-cents vuitanta-sis.

TEST

- 1** S'ESCRIU GUIONET ENTRE...
- les centenes i les desenes.
  - les desenes i les unitats i entre les unitats i les centenes.
  - les desenes i les centenes.
- 2** ASSENYALA L'OPCIÓ CORRECTA:
- vintidos
  - vint-dos
  - vint i dos
- 3** ASSENYALA L'OPCIÓ CORRECTA:
- tres cents trenta sis
  - tres cents trenta-sis
  - tres-cents trenta-sis
- 4** ESCRIU EL NOMBRE AMB LLETRES:
XL aniversari
- 5** ESCRIU EL NOMBRE 666 AMB LLETRES.

Solucions
1b / 2c / 3c / 4 quarante
/ 5 sis-cents seixanta-sis

PUNTUACIÓ
compta 2 punts per cada pregunta del test que encertis

10

El piano

Concertistes del més enllà

> Una família va anar de vacances a Escòcia, al poble on havia nascut el pare i on encara hi havia la mansió dels avantpassats, que aleshores era propietat d'una de les germanes del pare.

> Es tractava d'una gran casa del segle XVIII que havia pertangut a la família des que fou edificada. Era una mansió magnífica per a qualsevol persona, però encara era més impressionant per a un infant. A la Mary li encantava recórrer totes aquelles grans habitacions, sales plenes de grossos retrats i mobles antics. Li agradava molt jugar a amagar-se amb els seus cosins. Però de vegades, segons on anava a parar tenia una mica de por, ja que es deia que la casa tenia fantasmes que rondaven solitaris a les nits.

> Hi havia llocs on la Mary no gosava anar tota sola, ja que tenia por dels espectres.

> Una nit va sentir música de piano. No ho va entendre, ja que tot-hom dormia. No hi havia cap celebració i a la casa només hi vivia la seva família. Cap d'ells no sabia tocar un instrument! Llavors, en arribar a aquesta conclusió, es va espantar: si ningú no sabia tocar el piano, qui el feia sonar? Perquè era evident que no es tractava de cap disc.

> L'endemà va parlar amb els seus cosins per saber si havien sentit la música. No, no havien sentit res aquella nit, però alguna vegada anteriorment sí, fins i tot havien tingut converses amb desconeguts enmig de la foscor. El mateix va dir el seu pare, que va trobar del tot natural que aquells fenòmens tinguessin lloc a casa de la família.

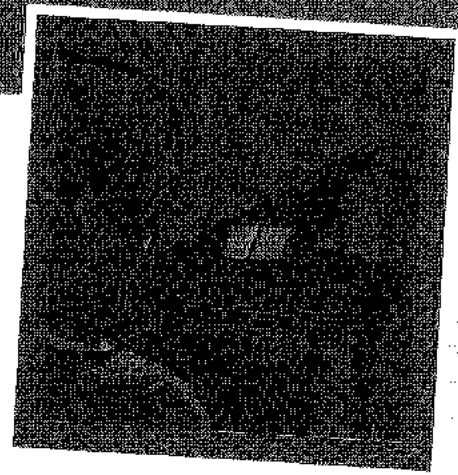
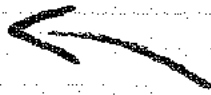
> La nit següent el piano va tornar a sonar. La nena es va armar de valor i va baixar les escales per anar a la sala on hi havia l'instrument musical. Va encendre el llum i automàticament la música es va aturar. Quan ella es va apropar al piano, la tapa del teclat es va tancar tota sola amb una certa violència, fet que va provocar els xiscles de la nena.

> Ràpidament, el pare va baixar per veure què li passava a la seva filla. Aquesta li va explicar el que havia passat i ell li va dir que no tingués por, que segurament es tractava d'un avantpassat i que, mentre no el destorbessin, no li faria cap mal.

> No cal dir que la Mary mai més no ha baixat a molestar el pianista fantasma que de tant en tant continua fent els seus concerts nocturns.

RESPOSTES

1-

Ho has entès?

- 1> On passen els fets que es relaten en aquesta llegenda? Quan passen?
- 2> Situem-nos en una mansió. Quines de les característiques següents són pròpies d'una mansió?
  - a- casa d'estiu
  - b- casalet gran
  - c- residència luxosa
- 3> Ara, situa't en la mansió d'aquesta llegenda i defineix-la.
- 4> Un tòpic és un element literari típic que apareix diverses vegades i sempre amb un significat molt semblant. Vols caçar uns quants tòpics en aquest relat?
  - a- Si hi ha algun país que tingui fama d'acollir fantasmes, és...
  - b- Si un instrument musical té fama de ser tocat per un fantasma, és...
  - c- Aquestes coses sempre passen de... i s'acaben amb un bon punt...
- 5> Compara la reacció de la Mary davant del fantasma amb la que tenen els seus cosins i el seu pare.
- 6> Què és el més entès?

Els quantitius

1 Amb un "prou" n'hi ha "prou", oi que ens entenem? Doncs corregeix els quantitius d'aquestes oracions:

- No hi ha prouta ..... mà d'obra per a tots els projectes.
- Ja tenim prous ..... problemes econòmics com per a agreujar-los amb més demandes.
- Van comprar proutes ..... màscares per a tots els convidats a la festa?
- Hi ha prous ..... revistes per a tothom?

2 Diuen que totes les masses piquen. Però de "massa" determinant només n'hi ha un. Completa aquestes oracions amb la forma correcta:

- L'Ajuntament dicta .....

massa
masses

 normes i fa poca cosa perquè s'acompleixin.
- Sou .....

massa
masses

 candidats; feu una cua i entreu a mesura que us vagin cridant.

3 El substantiu força té la forma de plural forces. En canvi, el determinant força només té una forma. Així doncs, corregeix les oracions que calgui:

- Hi ha forces noies disposades a fer-se voluntàries de la Creu Roja.
.....
- En un país hi ha diverses forces polítiques i sindicals.
.....
- Els avis tenen forces diners estalviats.
.....
- En aquest ordinador hi ha forces arxius del Pere.
.....

DE 10!

Més que gens, menys que molt, tant com força i no pas massa...

4 ▶ Completa la taula següent. Alerta, hi ha quantitatius que no varien:

	masculí singular	femení singular	masculí plural	femení plural
prou				
gaire				
bastant				
poc				
força				
quant				

Els determinants quantitatius expressen una quantitat imprecisa sense arribar a concretar-la.

Hi ha quantitatius invariables: *massa, prou, força*.

Hi ha quantitatius variables, i dins d'aquests n'hi ha que varien només en nombre (*gaire, bastant*) i n'hi ha que varien en nombre i en gènere (*molt, poc*).

pistes!

Comprova-ho!

EL PIANO

1 Els íels passen en una antiga mansió situada en un poble d'Escòcia mentre la protagonista i la seva família estan de vacances. 2 Casalot gran i residència luxosa. 3 És una antiga casa rural escocesa, molt gran, del segle XVIII, amb grans habitacions i sales plenes de retrats i mobles antics. 4 a. Escòcia. b. el piano. c. nit / senyora. 5 S'esparita, mentre que els altres ja hi estan acostumats i saben que el que s'ha de fer és no molestar-lo. 6 És el lloc on viuen els morts.

ELS QUANTITATIU

1 No hi ha prou ma'dobra per a totes les obres en marxa. / Ja tenim prou problemes econòmics com per a adreujar-los amb més de mandes. / Van comprar prou mascarees per a tots els convidats a la festa? / Hi ha prou revistes per a tothom? 2 L'Ajuntament dicta massa normes i la poca cosa perquè s'acompleixin. / Sou massa can didats; feu una cua i entreu a mesura que us vagin cridant. 3 Hi ha força noies disposades a fer-se voluntàries de la Creu Roja. / Els avis tenen força diners estalviats. / En aquest ordinador hi ha força arxius del Pere. 4 Massa (invariable), prou (invariable), gaire-gaires, bastant-bastants, poc-poca-pocs-poques, força (invariable), quant-quina-quantis-quantas.

DE 101 Bastant.

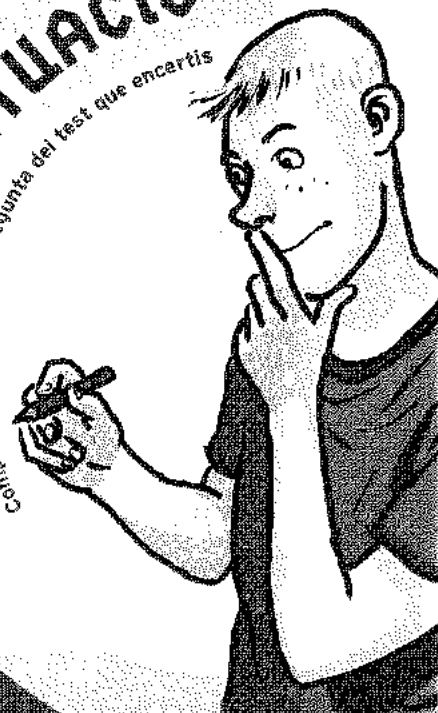
TEST

- 1 TRIA EL QUANTITATIU VARIABLE:
a. força
b. molt
c. prou
- 2 EL PLURAL DE "MASSA ALL" ÉS...
a. masses alls.
b. masses all.
c. massa alls.
- 3 TRIA LA FORMA CORRECTA:
a. masses
b. prous
c. bastants
- 4 GAIRE ÉS UN QUANTITATIU...
a. invariable.
b. variable, amb 2 formes.
c. variable, amb 4 formes.
- 5 COMPLETA AMB LA FORMA CORRECTA:
Vaig menjar (força) pizza.

Solucions
1b / 2c / 3c / 4b / 5 força

PUNTUACIÓ

Compta 2 punts per cada pregunta del test que encertis

Escarabats

Quina angúnia!

> Una treballadora de Correus feia servir la llengua per tancar els sobres i posar els segells en lloc de fer servir l'esponja amb aigua. Però un dia es va tallar la llengua amb un sobre i va deixar de fer-ho.

> Al cap d'un temps va notar que tenia la llengua una mica inflada. Va anar al metge per veure si aquella ferideta s'havia infectat, però el facultatiu li va dir que no es veia cap símptoma d'infecció.

> Uns dies després, la llengua estava tan inflamada que no podia menjar res de tant mal que li feia. Ni tan sols podia parlar correctament.

> Va tornar al metge i aquest, en veure com estava d'infiada la llengua, va decidir-se a fer-li radiografies.

> Li va detectar un cos estrany.

> Li va subministrar una anestèsia local i, en obrir la llengua, no va poder evitar fer una ganyota de repugnància, a l'interior de la llengua va aparèixer una cuca viva. La part del sobre amb què la senyora s'havia tallat era plena d'ous d'aquests fastigosos insectes.

> El seu marit va trigar molt de temps a tornar a fer-li un petó profund.

> Aquest episodi es va fer molt conegut als Estats Units.

> Un treballador d'una fàbrica de sobres va escriure sobre aquest fet. Va explicar que els magatzems d'aquestes fàbriques són plens d'escarabats als quals agrada menjar-se la goma que tanca els sobres. Probablement molts d'aquests sobres, especialment on hi ha cola, poden ser plens d'ous de cuques que en un moment determinat poden dipositar-se dins una ferida.

> La humitat i l'escalfor haurien fet la resta.

> Aquest treballador de la fàbrica de sobres assegura que els seus caps sempre els aconsellen que mai no tanquin els sobres fent servir la llengua, ja que a part de ser poc higiènic pot resultar perillós.

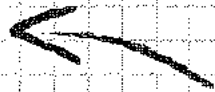
> Queda clar que és millor fer servir l'espongeta humida, comprar sobres que s'autosegellin o tancar el sobre amb pega.

> No us pica una mica la llengua?

RESPOSTES

1-

Ho has entès?

- 1> Completa aquesta afirmació pensant en el relat que acabes de llegir: Hi ha pel·lícules de suspens, n'hi ha de terror i n'hi ha de...
- 2> La narració et adverteix de l'existència de dues fonts de possible infecció. Sabries esmentar-les i dir què tenen en comú?
- 3> Hi ha almenys tres sinònims per anomenar una substància que enganxa. Busca'ls en el text.
- 4> Diques si les afirmacions següents són certes o falses:
  - a- Llepant un sobre et pots tallar la llengua.
  - b- Llepant un segell et pots tallar la llengua.
  - c- Es pot desenvolupar un ou d'escarabat dins de la llengua.
  - d- És poc higiènic llepar sobres i segells.
  - e- Amb una radiografia es pot detectar una infecció.
- 5> Busca en el text sinònims de les paraules *mala*, *metge*, *escarabat* i *fàstic*.
- 6> Explica per què la llegenda acaba amb la pregunta "No us pica una mica la llengua"?

Els pronoms

- 1** Llegeix atentament aquest text i, fent ús de la teva habilitat com a detectiu especialista en gramàtica, contesta les preguntes següents:

En Miquel i la Rosalia es van acostar silenciosament a la reixa que tancava el jardí. Ell aguantava una lot que il·luminava el pany i ella, que era més traçuda, intentava obrir-lo amb un rossinyol. Tanmateix, notava que estava força rovellat. Ell estava a punt de perdre la paciència i de girar cua, però ella va retenir-lo i, finalment, va aconseguir obrir el cademat.

- Qui obre el cademat? _____
- Com ho has sabut? _____

- 2** Els pronoms no tenen mai problemes de feina: substitueixen noms, sintagmes nominals, sintagmes d'altres classes i, fins i tot, oracions senceres. Comprova-ho amb les oracions següents. Torna-les a escriure canviant l'element destacat per un pronom:

- Crec sincerament que la vostra proposta no té cap possibilitat de tirar endavant.
Ho crec sincerament. _____
- La Marta i la Gina han llogat un apartament a la costa.
_____
- En Pere està preocupat.
_____
- Van sortir decebutos de la reunió amb el cap de l'empresa.
_____
- Tu i jo ens podem entendre perfectament.
_____
- És l'entrenador del Club Patí Campderoses!
_____

DE 10!

Escriu les quatre formes d'un pronom feble amic de la ema i les quatre d'un altre que és amic de la te.

3 En cada una d'aquestes oracions hi ha dos mots que poden ser determinants o pronoms; es tracta de detectar-los i dir què són en cada cas:

• No és aquest noi qui em va agredir: és aquell!

Determinant: _____ Pronom: _____

• El meu cotxe és més segur que el vostre.

Determinant: _____ Pronom: _____

• Jo tinc feina per pagar un pis i tu en tens dos.

Determinant: _____ Pronom: _____

• El seu joc és més nou que el meu.

Determinant: _____ Pronom: _____

Un pronom és una paraula que en substitueix una altra, un sintagma o, fins i tot, una oració sencera.

El pronom feble *ho* pot substituir un adjectiu (*En Pere és simpàtic* → *En Pere ho és*) o tota una oració (*Opino que no hi ha ningú perfecte* → *Ho opino*). El pronom feble *hi* pot substituir un sintagma preposicional (*Vaig a París aquest cap de setmana* → *Hi vaig aquest cap de setmana*).

pistes!

Comprova-ho!

ESCARABATS

1. Hi ha pel·lícules de suspens, n'hi ha de feitor i n'hi ha de fàctic. 2. Les dues fonts d'infecció són els sobres i els segells. / El que tenen en comú és la coma. 3. Coma, cola i pega. 4. Certès, a, e, faises, b, c, e. 5. Pacient, facultatiu, cuca, repugnantia. 6. Acaba amb aquesta frase per saber si la llegenda ens ha suggestionat o per suggestió final.

ELS PRONOMS

1. La Rosalia. Perquè el pronom *ella* es refereix a un nom femení. 2. Ho crec sincerament. / Ells han llegit un apartament a la costa. / En Pere ho està. / En van sortir decebutos. / Nosaltres ens podem entendre perfectament. / L'és. 3. Determinant: aquest; pronom: aquell. / Determinant meu: pronom: vostre. / Determinant: un; pronom: dos. / Determinant: seu; pronom: meu.

DE 10: em, me, m, m / et, te, t, t

TEST

- ASSENYALA EL PRONOM:
a. els anglesos
b. Peter i Rose
c. ells
- UN PRONOM POT SUBSTITUIR...
a. un nom.
b. un determinant.
c. diversos elements gramaticals.
- ASSENYALA EL PRONOM PERSONAL DE LA 1^a PERSONA DEL PLURAL:
a. nosaltres
b. vosaltres
- SUBRATLLA ELS DOS PRONOMS D'AQUESTA FRASE...
Ella em va assegurar que vindria dimarts.
- CANVIA EL COMPLEMENT SUBRATLLAT PER UN PRONOM.
Apunta't al Club Excursionista!

Solucions
1c / 2c / 3a / 4 Ella, em / 5 Apunta't hi!

PUNTUACIÓ

Compta 2 punts per cada pregunta del test que encertis

El manicomi

Hi ha llocs on es pot entrar amb facilitat, però no sortir-ne

➤ Un agent comercial conduïa de nit per una carretera comarcal sota un aiguat que gairebé no li deixava veure per on anava. Malauradament tenia la bateria en mal estat i els fars perdien cada vegada més potència, fins a arribar un moment que no veia res de res. Va haver d'aturar el vehicle. No es veia amb cor de seguir conduint, ja que aquella maleïda carretera de muntanya no tenia tanques protectores i, sense llums, acabaria rodolant precipici avall.

➤ Va agafar una lot del portamaletes i va seguir a peu, xop sota la pluja.

➤ Quan ja feia més d'una hora que caminava, va albirar una llum sender avall. Hi va anar, esperançat que hi trobaria un telèfon i podria demanar ajut a algun mecànic.

➤ No li va fer gaire gràcia esbrinar que aquell edifici tenia tota la pinta de ser un tètric manicomi. De tota manera, havia d'aixoplugar-se de la tamborinada que queia del cel, així que va fer sonar la campaneta que hi havia a la reixa, ja que no va veure cap mena de timbre.

➤ D'una caseta més petita va sortir un home vell i xacrat amb una mena d'uniforme apedaçat. Aquest maleïa la pluja i l'intrús que l'importunava a aquelles hores de la matinada.

➤ El conductor va explicar el que li passava i va demanar si podia fer una trucada. El vell va respondre que quan hi havia tempesta com aquella el telèfon deixava de funcionar, però que podria entrar i el deixaria dormir en una habitació d'intern individual.

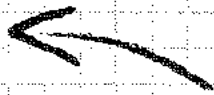
➤ Va passar la nit del lloro, ja que entre els trons i els xiscles dels bojos que hi havia allà tancats no va poder aclucar l'ull ni deu minuts.

➤ L'endemà els infermers no el van deixar sortir. Ell els explicava la seva situació, però no li feien cas. Després d'insistir gairebé de genolls, van fer venir el guàrdia que l'havia admès la nit anterior, però aquest va negar amb un somriure maligne haver-li obert la porta.

➤ Aquell representant mai no va arribar al seu destí. Continua tancat en aquell sanatori oblidat i ja ha deixat de cridar que tot havia estat una equivocació.

➤ El seu cotxe ja rovellat va ser enretirat per una grua que van enviar des del poble més proper.

RESPOSTES

1-

Ho has entès?

- 1> Aquest relat és ple de màquines o aparells que, tècnicament, faciliten la vida del protagonista. Detecta'n cinc!
- 2> Fes una llista amb els cinc ingredients d'aquest relat que creen una atmosfera de por.
- 3> Com és el guàrdia del manicomi? Quina importància té això en la història?
- 4> El protagonista és agent comercial. En que consisteix aquesta feina? Amb quin altre nom és anomenada en el text?
- 5> Què vol dir "passar la nit del lloro"?
  - a- Allargar una festa fins a la matinada, sense anar a dormir.
  - b- No poder actuar / ulli en tota la nit.
  - c- Dormir amb les persianes abaixades.
  - d- Xerrar i xerrar amb els amics tota la nit.
- 6> Per què el somriure del guàrdia és maligne? Per què creus que actua així?

La essa sorda i la essa sonora

1 La masovera se'n va al mercat... Te'n recordes, oi? El que no ens van dir mai és que la masovera només podia comprar aliments amb essa sorda: és al·lèrgica a les sonores! Marca amb una X els 3 aliments que li farien mal.

llonzes	carbassons	cebès	préssecs
cansalada	pèsols	cireres	panses
salsitxes	pernil dolç	fesols	

2 Has jugat mai al joc dels disbarats? Te'n proposem una variant: combina paraules de les dues columnes per a obtenir resultats divertits. Ah! Quan les escriguis, fes-ho en plural, així riurem més.

cabàs •	• felix	
pis •	• veloç	
antifaç •	• atroç	
plaça •	• orgullós/osa	lluços orgullosos
adreça •	• famós/osa	
gos •	• plujós/osa	
lluç •	• capaç	
nas •	• audaç	

DE 10!

Què tenen en comú l'home dels nassos i una bicicleta? I, d'altra banda, en què s'assemblen una zebra i una musaranya?

3 Classifica aquestes paraules segons el so:

- zona
- masia
- alzina
- polsera
- tassa
- cera

essa sorda	essa sonora

4 La sopa no és ni salada ni insípida, és plena de paraules amb essa sonora. Busca-les. N'hi ha 11!

D	B	S	T	H	J	T	I	O	X	C	P
A	E	I	D	F	B	R	O	N	Z	E	L
M	N	S	N	B	O	E	U	T	Z	K	H
U	Z	I	E	F	A	S	X	P	R	T	O
S	I	Z	Q	M	B	O	S	A	D	T	R
I	N	E	D	A	B	R	Z	G	B	E	I
C	A	P	I	L	D	R	Z	E	S	F	T
A	G	S	B	M	O	S	E	S	A	U	Z
D	A	F	S	M	U	I	P	A	D	C	O
M	C	V	S	H	J	E	R	S	L	P	X
G	R	E	S	U	M	H	S	E	U	I	C
M	X	P	I	N	Z	E	L	L	V	B	Q

Per a representar la essa sonora, hi ha la lletra z (zebra) i per a representar la essa sorda, hi ha les grafies ss, c, i ç (passa, cera...). A més, hi ha la lletra s, que tant pot representar la essa sonora (entre vocals: casa) com la essa sorda (a principi de mot, a final de mot i després de consonant: sorra, pas, nansa).

Comprova-ho!

EL MANICOMI

1. Telèfon, cotxe, goma, timbre i tot. 2. La carretera, la nit, la pluja, la pana del cotxe i el manicomi. 3. El quàrtol és un home vell, xarros i amb l'uniforme apedregat. / Crea un ambient desagraat i ple. 4. Consisteix a vendre els productes o serveis d'una empresa despiacant-se pel territori que té assignat, generalment a comerciants detallistes. / Representant. 5. No poder aturar l'ull en tota la nit. 6. Perquè condemna el protagonista a quedar-se tan cat al manicomi. / Resposta model: Potser es venja d'haver-lo mort estat en una nit plujosa.

LA ESSA SORDA I LA ESSA SONORA

1. Els aliments que li fanien mal són les llonizes, els paços i els fesolets. 2. Resposta model: Llucos, orquillos, adreces, atroces, carbassos felços, antifaços, velços, placs, auldacs, pliscs, capaços, gossos famosos i nassos plujosos. 3. Essa sordat: polsera, tassa, cera. / Essa sonora: masia, aizina, zona. 4.

D	B	S	T	H	J	T	I	O	X	C	P
A	E	I	D	F	B	R	O	N	Z	E	L
M	N	S	N	B	O	E	U	T	Z	K	H
U	Z	I	E	F	A	S	X	P	R	T	O
S	I	Z	Q	M	B	O	S	A	D	T	R
I	N	E	D	A	B	R	Z	G	B	E	I
C	A	P	I	L	D	R	Z	E	S	F	T
A	G	S	B	M	O	S	E	S	A	U	Z
D	A	F	S	M	U	I	P	A	D	C	O
M	C	V	S	H	J	E	R	S	L	P	X
G	R	E	S	U	M	H	S	E	U	I	C
M	X	P	I	N	Z	E	L	L	V	B	Q

DE 10! La essa sorda / En la essa sonora

pistes!

TEST

- 1** LA Z REPRESENTA EL SO...
- de la essa sorda.
  - de la essa sonora.
- 2** LES GRAFIES QUE REPRESENTEN LA ESSA SORDA SÓN:
- s, ss, c, ç
  - s, z
  - s, ss, z, c
- 3** MARCA LA PARAULA QUE TÉ EL SO DE ESSA SONORA:
- ensopegar
  - capsa
  - tesor
- 4** LA ESSA SONORA NO ES TROBA...
- a inici de paraula.
  - entre vocals.
  - a final de paraula.
- 5** COMPLETA:
- trave a llera, pa elg

Solucions
1b / 2a / 3c / 4c / 5

PUNTUACIÓ

Canpe 2 punts per cada pregunta del test que encertis

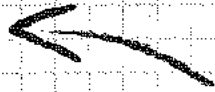

Les monedes d'or

Qui en vol massa ho perd tot

- A mitjan segle XIX, als afores de Boston hi havia un casalot on havia viscut un matrimoni benestant que tenia una filla.
- Una nit la noia va sentir uns sorolls al passadís que donava a la seva habitació. Es va llevar i va mirar pel forat del pany. Va veure una nena més o menys de la seva edat que aixecava una rajola del terra i hi amagava alguna cosa a dins. Es va adonar que eren monedes d'or.
- Va encendre una espelma i, quan va veure que la nena misteriosa ja no hi era, va sortir amb la intenció d'apoderar-se del tresor. Però al lloc de l'amagatall també hi va arribar una criada que ho havia vist tot.
- Sense dir res, totes dues van estar d'acord a repartir-se el botí. Mentre la criada aguantava el canelobre, la noia va aixecar la rajola i va introduir-se en el que semblava un forat prou profund. Era ple de monedes d'or; tot plegat era una fortuna!
- La nit següent va passar el mateix. La noia, que ja duia un sac, va tornar a entaforar-se a sota de la rajola per treure el tresor, i la criada aguantava la mateixa espelma i posava dins del sac les monedes que li anava donant. Això va durar gairebé dues setmanes.
- Una nit es van tornar a trobar les dues saquejadores. La noia es va ficar una altra vegada al forat i la criada anava posant al sac les monedes d'or. Tot d'una, l'espelma es va apagar i la criada va tenir por. Va demanar a la noia que sortís, ja que tenien prou monedes d'or per a comprar quatre cases com aquella. La noia va obeir-la; de fet, ja no quedava cap moneda al forat. Però un cop a fora li va caure una moneda dins del sot; va tenir una reacció avariciosa i s'hi va ficar una altra vegada.
- Aleshores l'espelma es va apagar definitivament, la rajola de marbre es va posar tota sola al seu lloc i va deixar tancada la noia dins d'una mena de sepulcre.
- La criada va fer tot el possible per arrencar aquella rajola, però ja no es bellugava. Semblava que pesés dues tones. No s'ho va pensar dues vegades i es va quedar amb tot el tresor.
- A la noia la van donar per desapareguda.
- Van passar els anys, els pares van morir de vells i la casa va anar a parar a altres propietaris, que van fugir esparverats de la mansió a causa dels crits que se sentien durant la nit. Eren els crits d'una noia que demanava auxili.

RESPOSTES

1-

Ho has entès?

- 1> Escriu els fets d'aquesta llegenda en l'ordre en que s'esdevenen.
- 2> Quan ocorren els fets? Uns passen en una primera època i els altres, al cap d'uns anys. Quins són aquests darrers?
- 3> Quina d'aquestes frases fetes no serviria com a títol d'aquesta narració?
  - a- Qui tot ho vol tot ho perd.
  - b- Qui molt abraça poc estreny.
  - c- Qui més te més vol.
- 4> Explica amb les teves paraules que volen dir les expressions següents: "els afores de Boston", "un matrimoni benestant" i "entaforar-se".
- 5> En aquesta història hi ha una exageració clara. Busca-la i explica-la.
- 6> Escriu l'ensenyança moral que es pot desprendre d'aquesta llegenda.

El verb: les formes personals i les no personals

1 Escriu davant de les formes verbals següents el pronom personal corresponent. Però, vigila!, hi ha 3 formes intruses que no admeten cap pronom. Detecta-les.

☐ salta	☐ saltàvem	☐ saltaríeu
☐ saltar	☐ saltés	☐ hauré saltat
☐ saltaràs	☐ van saltar	☐ saltin
☐ saltant	☐ saltava	☐ saltat

Formes no personals: saltant saltava saltat

2 Saltem de verb i passem a seure. Completa els temps verbals següents:

present d'indicatiu	passat perifràstic d'indicatiu
Jo sèc	Jo vaig seure
<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>

3 Després de saltar i seure, completa la reflexió següent:

Les formes personals del verb poden portar un pronom personal. Els pronoms personals són, en singular, , , , i , i, en plural, , , , i . Les formes personals del verb poden portar un pronom personal.

DE 10!

La majoria de temps verbals personals tenen 6 formes, però n'hi ha un que només en té 5. Saps quin és?

4ª Completa les frases següents amb les formes verbals adequades. Després, encercla la forma verbal no personal.

Quan en tinguis ganes, _____ (anar) a fem un volt.

_____ (saltar)! No _____ (tenir) por.

Avui _____ (sortir) amb els companys de l'institut.

_____ (córrer) així et faràs mal.

TEST

1 LES FORMES VERBALS PERSONALS...
 a. poden portar un pronom personal.
 b. mai porten un pronom personal.

2 COMPLETA:
 Fent és el _____ de _____.

3 TRIA LA FORMA VERBAL PERSONAL:
 a. Imperatiu
 b. gerundi
 c. participi

4 UNA FORMA NO PERSONAL DE DANSAR ÉS...
 a. dansant
 b. dansava
 c. danso

5 COMPLETA:
 El gerundi, l'infinitiu i el participi són formes _____.

Les formes personals del verb poden portar un pronom personal que hi concorda en nombre (singular o plural) i en persona (primera, segona o tercera). Poden formar oracions en què aquest pronom personal faci de subjecte.

Les formes no personals del verb (infinitiu, gerundi i participi) no admeten cap pronom personal i, per tant, no poden formar oracions completes.

pistes!

Comprova-ho!

LES MONEDES D'OR

1 Resposta model: La filla de la casa descobreix un tresor i ella i la cista da decideixen compartir-lo. Un dia, a la noia li cau una moneda dins el forat i, en voler recuperar-la, s'hi queda atrapada. Al cap dels anys, els pares de la noia moren i els nous propietaris de la casa senten els crits de la noia sepulrada. 2 Occorren a mitjan segle XIX. Els fets més recents són que els nous propietaris senten crits d'auxili i acaben fugint. 3 C. 4 Resposta model: Els barris o suburbis situats a la perifèria d'aquesta ciutat nord-americana. / Una parella casada rica. / Ficar-se en un lloc. 5 La rajola que sepultra la noia té un pes exagerat. 6 L'avarícia excessiva no fa perdre tot, fins i tot més del que es tenta al principi.

EL VERB: LES FORMES PERSONALS I LES NO PERSONALS

1 Jo, ell/a satta; tu saltaràs; nosaltres saltarem; jo, ell/a saltés; ells/elles van saltar; ell/a saltava; vosaltres saltaríeu; jo hauré saltat; ells/elles saltin. Formes no personals: saltar, saltant, saltat. 2 Present d'indicatiu: jo sec; tu seus; ell/a seui; nosaltres seiem; vosaltres seieu; ells/elles seuen. / Passat perifràstic d'indicatiu: jo vaig seure; tu vas seure; ell/a va seure; nosaltres vam seure; vosaltres vau seure; ells/elles van seure. 3 Jo, tu, ell/a, nosaltres; vosaltres; ells, elles; no, no. 4 Resposta model: Aminorar / saltar, tinguís / saltés / corrent. Forma no personal: corrent.

DE 10) L'imperatiu.

PUNTUACIÓ
 Compta 2 punts per cada pregunta del test que encertis

Solucions
 1a / 2 gerundi, 1er / 3a / 4a / 5 no personals

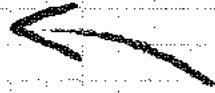
Un ensurt mortal

Una broma del destí

- Quatre nens van voler fer una juguesca per provar el seu valor: havien d'entrar en un cementiri de nit i fer-hi un tomb durant un quart d'hora cadascun i en solitari.
- Va entrar el primer, el més gran i també el més valent, mentre els altres tres l'esperaven a fora del recinte. Al cap de quinze minuts exactes va tornar. Va confessar que havia passat molta por al principi, però en veure que no passava res i que no hi havia morts vivents que s'hi passejaven, es va tranquil·litzar i va poder superar la prova.
- El següent va entrar i va tornar al cap de vint minuts per demostrar que encara era més valent que el primer.
- Després va entrar el tercer, engrescat en veure que els dos primers amics havien tornat il·lesos, i va trigar gairebé mitja hora.
- Però el quart nen, el més petit i poruc, no hi volia entrar. Els altres tres nens el van forçar a fer-ho a còpia d'amenaçes fins que hi va accedir.
- Quan va ser a dins, els altres imitaven els crits dels fantasmes de les pel·lícules per acabar d'acoquinat-lo.
- Va passar mitja hora. Van passar tres quarts d'hora.
- Al principi van considerar que aquell quart nen havia establert un rècord i havia demostrat ser el més valent de tots quatre.
- Però el temps anava passant i aquell marrec no tornava. Es van començar a angoixar, perquè es feia tard i els pares els clavarien una bona esbroncada, i el van començar a cridar.
- Finalment, es van convèncer que els havia volgut fer una broma pesada; probablement havia saltat la reixa per un altre costat i els havia deixat penjats. Els tres nens van tornar cap a casa, on van rebre la natural esbroncada dels pares.
- L'endemà, a l'hora de dinar, va sortir per la televisió la notícia que havien trobat un nen de nou anys mort en un cementiri.
- Pel que sembla, al nen se li havia enganxat la camisa en una branca d'arbre, va creure que una mà fantasma l'havia enxampat i va morir de l'esglai.

RESPOSTES

1-

Ho has entès?

- 1> Que és exactament una juguesca?
- 2> Es veu que els sinònims estan d'oferta. Busca'n un per a cada un d'aquests mots: *espant* i *nen*.
- 3> De què mor el quart nen? Com es produeixen els fets?
- 4> Explica el sentit del subtítol d'aquesta llegenda urbana.
- 5> Agafa la lupa, que et toca investigar! Quines dues característiques del quart nen el fan més vulnerable?
- 6> Ara faràs de psicòleg! Quins són els estats d'ànim i les actituds dels altres tres nens?
- 7> Com creus que reaccionaran en sentir la notícia de la mort del seu company a la televisió?
- 8> De què ens aleria, aquesta història?

L'atribut

- 1** Tria els atributs que van millor per als subjectes de les oracions següents. Vigila que no et surti un locutor tartamut o una roda quadrada!

pacients

difícil

satisfetes

maialt

molt forçut

- Aquest aixecador de pesos és _____.
- En Joan estava _____ i no va venir.
- La qüestió sembla _____, però no n'hi ha per a tant.
- Els avis són _____ amb els seus néts.
- Les nedadores estaven _____.

DE 10!

Els verbs *semblar* i *assemblar-se* s'assemblen, però és clar que només un dels dos porta atribut. Quin? Sabries trobar, ben a prop d'aquí, un exemple d'aquest verb amb atribut?

- 2** Pensa i escriu un atribut per a cada una d'aquestes oracions segons les indicacions que hi ha entre parèntesis:

- La Margarida estava _____ (estat d'ànim).
- En Ramon serà _____ (càrrec).
- Aquesta piloteta sembla _____ (una fruita).
- L'Enric és _____ (caràcter).

- 3** Entre els subjectes i els atributs d'aquestes oracions hi ha alguna cosa que no lliga. Fes-los concordar. Vinga!

- El pastís va ser molt originals.
_____

- La gent estava cremats amb l'organització de la cursa.
_____

- La rambla està tallat per obres.
_____

TEST

4[▶] Marca amb una **X** les oracions que no porten atribut:

- La senyora Maria arriba demà a la tarda.
- El veí de la Marina és el de la dreta.
- El Joan no va anar a l'institut perquè tenia febre.
- L'excursió al Pedraforca va ser una aventura.

Les oracions construïdes amb els verbs *ser*, *estar* i *semblar* porten un complement del verb que s'anomena atribut i que expressa una qualitat del subjecte.

L'atribut pot ser un adjectiu (*En Joan és alt*), un nom (*En Joan és electricista*) o un sintagma preposicional (*En Joan és de Mataró*).

L'atribut concorda amb el subjecte en gènere i nombre.

pistes!

- 1 PORTEN ATRIBUT LES ORACIONS...
  - a. amb subjecte.
  - b. sense subjecte.
  - c. amb el verb *ser*.
- 2 TRIA L'ORACIÓ QUE PORTA UN ATRIBUT:
  - a. En Pere arregla sabates.
  - b. La Paula és metgessa.
  - c. L'Ester treballa a Correus.
- 3 TRIA L'ORACIÓ EN QUÈ L'ATRIBUT ÉS UN NOM:
  - a. L'empresa és alemanya.
  - b. Aquella senyora sembla una noia.
  - c. La vostra proposta és interessant.
- 4 ASSENYALA L'ATRIBUT:
La Joana està cansada.
- 5 COMPLETA:
Els verbs

porten atribut.

Comprova-ho!

UN ENSURT MORTAL

1 Una juguesca és una aposta. 2 Ensurt o esglai, marrec. 3 Se suposa que mor d'un esglai. S'enganxa la camisa a la branca d'un arbre, s'imagina que l'està agafant un fantasma i l'ensurt li resulta mortal. 4 Fa referència al fet que estava predestinat que el quart nen morís al cementiri, encara que fos com a conseqüència d'una suggestió. 5 És el més petit i el més poruc de tots quatre. 6 Por, excitació, ganes de fer empipar el més feble. 7 S'esportuguiran i potser se'n sentiran culpables. 8 Ens alerta que hi ha focs que poden resultar perillosos.

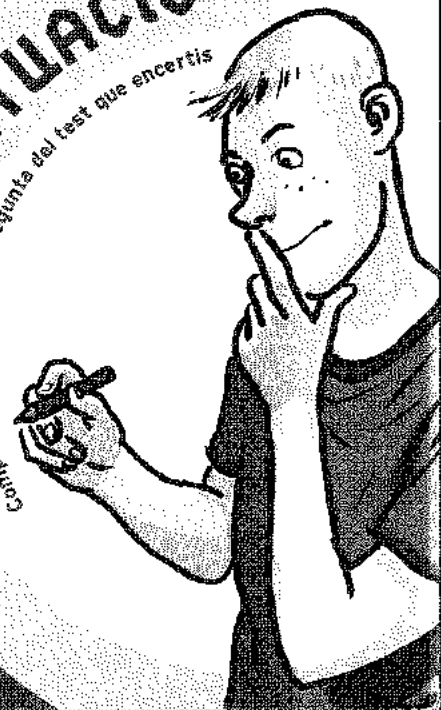
L'ATRIBUT

1 Aquest aixecador de pesos és molt forçut. / En Joan estava ma-
llat i no va venir. / La qüestió sembla difícil, però no m'hi ha per a-
tant. / Els avis són pacients amb els seus néts. / Les nedadores
estaven satisfetes. 2 Resposta model: La Margarida estava fris-
ta. / En Ramon serà secretari. / Aquesta piloteria sembla una man-
darina. / L'Enric és optimitra. 3 El pasius va ser molt original. /
La gent estava cremada amb l'organització de la cursa. / La ram-
bla està tallada per obres. 4 La senyora Maria arriba demà a la
tarda. / El Joan no va anar a l'institut perquè tenia febre.

DE 10! semblar / és clar.

PUNTAUACIÓ

Compta 2 punts per cada pregunta del test que encertis

Solucions
1c / 2b / 3b / 4 cansada / 5 ser,
estar, semblar

Un dia de boira

Qui els ha obert?

➤ Un jove matrimoni tenia uns estalvis i creien que ja anava sent l'hora de començar a fer una ullada a les cases de camp que estaven en venda per a tenir una segona residència. La noia estava embarassada i ja no era qüestió d'agafar avions i viatjar per països perillosos.

➤ Una caseta de camp seria fantàstica, ja que el nen tindria lloc per a jugar a l'aire lliure i podrien anar amb bicicleta sense el perill de la ciutat.

➤ Després de veure algunes cases i deixar-les córrer totes, van anar a una zona preciosa que no els semblava cara.

➤ Ben aviat van localitzar un casalot antic en venda. Estaven convençuts que una casa com aquella valdria una fortuna, perquè realment era magnífica.

➤ Van trucar i al cap d'una bona estona els va obrir la porta una nena d'uns nou anys. Tenia una cara preciosa i un somriure fresc.

—Que vénen a veure la casa?

—Doncs sí —va contestar l'home—. Que no hi són els pares?

➤ La nena els va explicar que els seus pares havien hagut de sortir, però que no trigarien pas gaire. El jove matrimoni estava sorprès amb el tracte que els donava la nena, ja que semblava més madura del que es veia. La noieteta els va preparar un te i els va treure unes galetes perquè se sentissin acollits.

➤ Però els pares de la nena trigaven un pèl massa, així que finalment la mateixa nena els va mostrar tota la propietat i els va donar les explicacions que necessitaven.

➤ El matrimoni va sortir de la casa molt satisfet, i enmig de la boira es van trobar de cara amb els propietaris de la casa, que ja tornaven. Anaven vestits de negre i semblaven força pansits. Aquests van preguntar si havien vingut a veure la casa i el matrimoni va respondre que sí, que de fet ja se'n tornaven perquè ja l'havien pogut visitar.

—Però qui els ha obert la porta?

—La seva filleta —va respondre el visitant.

➤ En veure que els propietaris de la casa quedaven trasbalsats, els possibles compradors van dir meravelles de la nena, que era molt educada i que els havia tractat immillorablement.

➤ Però els pares de la nena estaven abatuts, per la senzilla raó que aquell matí venien del cementiri. Acabaven d'enterrar la seva filla, que havia mort ofegada a la piscina del poble.

RESPOSTES

1-

Ho has entès?

- 1> Diques quines de les afirmacions següents són certes i quines són falses:
  - a- El jove matrimoni no té gens en compte la qüestió econòmica.
  - b- La casa que visiten és gran i antiga.
  - c- El jove matrimoni té una filla de nou anys.
- 2> A més del titol, torna a aparèixer en algun altre moment la boira? Quan?
- 3> Per què el jove matrimoni decideix comprar una segona residència?
- 4> Creus que la jove parella surt satisfeta de la visita? Per què?
- 5> Quins d'aquests adjectius es poden aplicar als propietaris de la casa?
alegres - endolats - atònits - despreocupats
- 6> Fes una llista amb almenys quatre característiques de la nena i digues si n'hi hi alguna de negativa.

El complement directe

- 1[▶] Classifica els complements del verb destacats segons que estiguin "directament enganxats" al verb o que s'hi relacionin amb una preposició:

Telefona als teus pares.

Escriu la teva redacció.

Informa'n els interessats.

Engega el televisor.

Regaleu llaaminadures als infants.

"directament enganxats"

relacionats amb una preposició

DE 10!

Aquesta oració té un munt de complements, però només un és el directe. Detecta'l:

Albir a les tres de la matinada van descobrir un paquet sospitos per al ministre al vestíbul del seu despatx oficial.

- 2[▶] En les oracions següents, els verbs estan més penjats que un fuet. Afegeix complements directes que donin sentit a les oracions:

- El cuiner va encetar _____.
- He plantat _____.
- En Sergi remena _____.
- Van trobar _____.

- 3[▶] I ara relaciona cada verb amb el complement directe més adient:

cuina •	• els globus
escolteu •	• l'arròs
inflem •	• la música

4 La preposició a és una mena de bacteri que es fica entre el verb i el complement directe i que fa que l'oració estigui mal escrita. Fes d'antibiòtic i escabetxa les as que sobren.

- Han contractat a un operari polonès.

- Imita als qui en saben més que tu.

- Felicitem als nuvis!

Els verbs transitius porten un complement anomenat complement directe, que expressa sobre qui o sobre què recau l'acció. Per exemple: *L'ajudant de l'entrenador infla la pilota* ("la pilota" és la cosa inflada).

El complement directe no porta cap preposició. Per això escrivim *Veig els nens* i no pas *Veig als nens*.

pistes!

Comprova-ho!

UN DIA DE BOIRA

1. Certes, b. Falses, a, c. 2. Sí, quan el jove matrimoni es troba amb els propietaris de la casa. 3. Perquè té estalvis; la noia està embarrassada i tots dos creuen que ja no toca viatjar a països perillosos amb la ciratura. També pensen que el nen podria ajudar a l'aire lliure. 4. Sí, perquè en un primer moment la nena els fa senyals d'acollits i, després, en veure que els pares triquen, els ensenya la casa i els dóna les explicacions que ells necessiten. Més tard, la jove parella aïu meravelles de la nena. 5. Endoblats i afibllats. 6. Resposta model: preciosa, simpàtica, madura, educada, acollidora, respansable. No n'hi ha cap de negativa.

EL COMPLEMENT DIRECTE

1. "Directament, enganxats". Escriviu la seva redacció. / Informa'm els interessats. / Engaga el revisor. / Regaleu llaminadures als infants. / "Relacionats amb una preposició". Telefona als teus pares. / Regaleu llaminadures als infants. 2. Resposta model: un pernil / tomàquets / la sopa / uns amics. 3. Quina l'actòs. / Escofieu la música. / Infiem els globus. 4. Han contractat un operari polonès. / Imita els qui en saben més que tu. / Felicitem els nuvis!

DE 101 un paquet sospirós

TEST

- D** ELS VERBS TRANSITIVS PORTEN...
- complement directe.
  - atribut.
- D** EL COMPLEMENT DIRECTE EXPRESSA...
- una qualitat del subjecte.
  - sobre què recau l'acció del verb.
  - qui fa l'acció del verb.
- D** COMPLETA:
- El complement no porta preposició.
- D** MARCA EL COMPLEMENT DIRECTE:
- L'alcalde va inaugurar dimarts la nova biblioteca municipal davant d'un públic nombrós.
- D** TRIA L'ORACIÓ QUE TÉ COMPLEMENT DIRECTE:
- En Pere encén l'espelma.
  - Anirem a casa el Jan.

Solucions
1a / 2b / 3 directe
4 la nova biblioteca municipal / 5a

PUNTAUACIÓ

Compta 2 punts per cada pregunta del test que encertis

La infermera perduda

El jurament hipocràtic pot ser perjudicial

➤ En altre temps, en una zona muntanyosa hi vivia una infermera estimada per tothom. Era una senyora que se sacrificava pels altres i fins i tot no volia cobrar a la gent que passava per un mal moment econòmic.

➤ Un dia d'hivern, la va venir a veure un pagès per demanar-li ajut, ja que la seva dona anava de part. La infermera li va fer un seguit de preguntes i va esbrinar que encara disposava d'unes quantes hores fins que tot estigués a punt. Va donar instruccions al pagès i ella va anar a veure abans un altre pacient que la necessitava de manera molt urgent.

➤ Acabada aquesta visita, es va disposar a veure la senyora que estava a punt de donar a llum. La casa del matrimoni era gairebé a una hora de camí a peu i ja es feia fosc. La infermera no es va amoïnar; va creure que trobaria el camí sense cap dificultat malgrat que es fes de nit.

➤ Però aleshores es va posar a nevar.

➤ La nevada era tan forta que gairebé no hi veia més enllà de dos o tres metres i el camí i el paisatge van canviar de tal manera que la dona es va perdre.

➤ No podia anar ni endavant ni tornar cap a casa seva. Va anar cap al bosc per veure si a sota d'un arbre es podia protegir una mica de la neu que queia. Però el fred i el vent van acabar matant-la.

➤ La gent del poble va sortir a buscar-la, però no van trobar el seu cos fins ben entrada la primavera, quan la neu ja s'havia desfet completament. La va trobar un caçador que anava darrere un porc senglar.

➤ Tothom va plorar aquella mort. Creien que mai més no la veurien. Però es van equivocar.

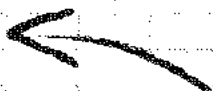
➤ Sovint els conductors troben una dona vestida amb una bata blanca que els demana que la portin fins a una masia, ja que ha d'anar-hi urgentment perquè hi ha una senyora que està a punt de parir.

➤ Quan els conductors arriben a la casa, on suposadament hi ha una dona de part, es troben que la infermera ha desaparegut.

➤ Aquella senyora va parir un nen preciós, que va morir de vell ja fa més de trenta anys.

RESPOSTES

1-

Ho has entès?

- 1> Digues quin d'aquests adjectius no escau a la infermera, pel que ens n'explica la narració:
perduda / estimada / sacrificada
privada / morta / fantasma
- 2> Copia l'opció correcta en cada cas:
  - a- La protagonista d'aquesta llegenda és llevadora / infermera.
  - b- La infermera mor de dia / de nit.
  - c- Mor per culpa de la nevada / de l'atac d'un senglar.
  - d- De la seva mort fa menys de trenta anys / trenta anys / més de trenta anys.
  - e- La dona que anava de part va donar a llum / va perdre la criatura.
- 3> Encara que no siguis metge ni infermera, pots ser deus saber a què obliga el jurament hipocràtic.
- 4> Per què en aquest cas el jurament hipocràtic és perjudicial per a la protagonista?
- 5> Fes un càlcul aproximat dels anys passats des dels fets que originen la llegenda.
- 6> Ara que ja estàs a punt d'obtenir el màster en detecció de fantasmes, digues què és el que et permet assegurar que la dona de la bata blanca n'és un.

La G i la J

- 1** ▶ Amb g o amb j? Això és un joc de nens!
- àn[ ] el   gran[ ] a   a[ ] uda   [ ] eni
[ ] irafa   ven[ ] ança   [ ] oia   [ ] aqueta
ra[ ] ola   [ ] iravolt   ur[ ] ent   [ ] urat

- 2** ▶ Hem fet la carta als Reis però n'hem tret totes les g i totes les j. Posa-les tu, si vols que l'entenguin.

Ses Ma[ ] estats, els Reis d'Orient,

Com a [ ] ove que sóc, no sempre tinc un comportament a [ ] ustat al que voldrien els pares, mestres i [ ] ermans. No m'a[ ] enollaré per implorar perdó, però us demano que no em [ ] ut[ ] eu gaire severament i que em porfeu tots els regals que demano, que de ben segur que m'a[ ] udaran a vi[ ] ilar més d'ara endavant.

- 3** ▶ Després d'ensabonar Ses Majestats, anem per feina.

Voldria una corret[ ] a nova per a portar el Rodi a passe[ ] ar, un àlbum de se[ ] ells, un llibre de [ ] erogífics, un llibre sobre [ ] eografia d'Amèrica del Sud (o un viat[ ] e, ha, ha), un rellot[ ] e submer[ ] ible i un [ ] oc de rol. Ah!, i com que la mare em té fre[ ] it perquè demani roba, vull demanar una [ ] aqueta, un pi[ ] ama i tres parells de mit[ ] ons.

Per cert, el que no vull de cap de les maneres és que em tornin a posar aquelles in[ ] eccions tan molestes, o sigui, que us agrairia que féssiu les [ ] estions oportunes, de manera ur[ ] ent, per a evitar-me-les.

Moltes gràcies per tot i fins l'any que ve.

Amb la jota pots fer de tot, a part d'escriure-la i de ballar-la; per exemple, dues arts marcials d'origen japonès. Quines són?

4 Busca en aquesta sopa de lletres 9 paraules amb g o amb j. No arrufis el nas que això és bufar i fer ampolles!

J	O	T	A	B	D	E	A	J	X	C
I	E	O	S	D	F	J	J	Z	A	I
H	L	R	S	M	N	Q	E	D	E	L
E	S	U	A	P	Z	R	U	S	C	A
N	S	R	J	R	T	N	R	M	U	L
E	P	T	A	D	Q	E	E	H	D	S
R	I	A	R	E	J	U	E	U	H	I
G	P	T	G	A	H	S	I	B	V	E
I	L	M	R	D	N	F	V	A	I	L
A	S	E	A	X	M	G	E	S	T	J
L	F	V	O	A	S	M	E	F	R	E

Escrivim *j* davant de *a*, *o*, *u* i escrivim *g* davant de *e*, *i*.
Escrivim *j* davant de *e* en alguns casos:

- En els grups *jecc* i *ject*.
- En totes les formes del verb *jeure*.
- En altres paraules: *jersei*, *majestat*, *jerarquia*, *jeroglífic*.

pistes!

Comprova-ho!

LA INFERMERA PERDUDA

1 Privada. 2 a infermera. b de nit. c de la nevada. o més de trenta anys e va donar a llum. 3 Obliga a atendre els malalts en tota circumstància independentment del seu horari professional. 4 Perquè mor quan va cap a casa de la dona a qui ha d'assistir. 5 Un segle o més, perquè el nen que va néixer aleshores va morir de vell (és a dir, amb setanta anys com a mínim) i ja en fa trenta. 6 El fet que desaparegui quan la porten a la casa de la dona que està a punt de parir.

LA G I LA J

1 Angel / girata / rajola / granja / venjança / giravoit / ajuda / joia / urgent / geni / jaqueta / jurat. 2 Mafestats / love / ajustat / qermans / madenollare / jutgeu / majudaran / vigilar. 3 corretja / passejar / seqells / jeroglífics / geografia / viatge / rellotge / submergible / joc / tregit / jaqueta / plama / mitjons / injeccions / gestions / urgent. 4

J	O	T	A	B	D	E	A	J	X	C
I	E	O	S	D	F	J	J	Z	A	I
H	L	R	S	M	N	Q	E	D	E	L
E	S	U	A	P	Z	R	U	S	C	A
N	S	R	J	R	T	N	R	M	U	L
E	P	T	A	D	Q	E	E	H	D	S
R	I	A	R	E	J	U	E	U	H	I
G	P	T	G	A	H	S	I	B	V	E
I	L	M	R	D	N	F	V	A	I	L
A	S	E	A	X	M	G	E	S	T	J
L	F	V	O	A	S	M	E	F	R	E

DE 10! Judo i Jutiso o Jutisu.

TEST

- 1** EL PLURAL DEL MOT ESPONJA ÉS...
- esponjes.
  - esponges.
  - esponjas.
- 2** NO ESCRIVIM G DAVANT DE E...
- en les formes del verb *jeure*.
  - en els noms d'origen asiàtic.
- 3** COMPLETA AMB G O J:
- en egar
  - uganer
  - enet
- 4** TRIA L'OPCIÓ CORRECTA:
- majestuós
  - magestuós
  - majastuós
- 5** COMPLETA:
- Setze ut es d'un ut at
men en fet e d'un pen at.

Solucions
1b / 2a / 3 engagar, jugarer, genet / 4a / 5 Setze jutges d'un jutjat / menen fetge d'un penjat

PUNTUACIÓ

Compta 2 punts per cada pregunta del test que encertis

La caixa de l'àvia

Tal faràs, tal trobaràs

➤ Un matrimoni acostumava a passar les vacances d'estiu en una casa que havia estat propietat de la difunta àvia del xicot. El casalot era proper a un poble del Pirineu. Els encantava aquell lloc, ja que la natura i el silenci els carregaven les piles per a poder tornar a la ciutat.

➤ Cada matí es llevaven quan els seus cossos havien descansat prou i sortien a fer una passejada pel bosc o a prop del riu que hi havia a la contrada. S'aturaven a beure aigua a les diferents fonts que es trobaven, i menjaven els entrepans que s'havien preparat abans de sortir.

➤ La casa només tenia un defecte: els sorolls que se sentien durant la nit.

➤ Eren els típics sorolls d'una casa amb més de tres-cents anys, però hi havia un so que els era especialment molest, com si algú gratés una fusta amb les unghes o un animal rosegés algun objecte amb les dents.

➤ Un matí, farts del sorollet, van pujar a les golfes per mirar d'esbrinar l'origen d'allò i, ja posats a fer, d'endregar una mica els trastos vells i les andròmines dels seus avantpassats.

➤ Van trobar un munt de porqueria i algunes coses que farien bonic a la casa un cop fossin restaurades. També van trobar alguns objectes que podrien vendre a algun brocater i treure'n uns calerons.

➤ Aleshores van descobrir una caixa de fusta.

➤ En obrir la tapa, la noia va xisclar i ell va sentir com el cor li feia un bot: hi havia un esquelet humà.

➤ Van trucar a la policia, que va venir immediatament de la capital de comarca. També va venir l'alcalde del poble veí amb la seva mare, que era una tafanera insaciable.

➤ El nét de la propietària de la casa es va preguntar en veu alta a qui devia pertànyer aquell esquelet.

—És el teu avi —va contestar la mare de l'alcalde.

➤ Sembla que aquell home, quan era viu, atonyinava la seva esposa gairebé cada dia, fins que una nit la pobra dona no va poder més i el devia matar i tancar dins d'aquella caixa de fusta. Ella sempre havia dit que el seu home l'havia deixat per una noia que vivia a l'altra banda de la frontera.

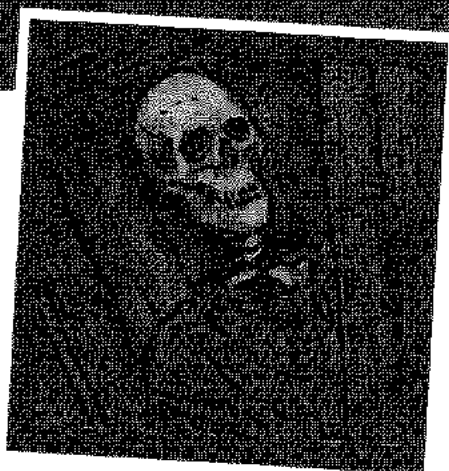

-Pel que sembla no era mort quan el van tancar dins la caixa -va dir el policia tot assenyalant la tapa de la caixa.

> Les esgarrapades que mostrava la fusta evidenciaven que l'home havia volgut sortir de qualsevol manera, fins i tot fent servir les ungles i el que ja no eren. Els ossos de les mans estaven desgastats com si un cop se li van trencar les ungles, hagués continuat gratant amb la carn i finalment amb els ossos.

> Quan van enterrar l'esquelet, mai més no van sentir aquell soroll nocturn.

RESPOSTES

1-

Ho has entès?

- 1> Qui hi ha a la caixa de l'avia?
- 2> Què hi fa allí dintre? Com hi va anar a parar?
- 3> Explica, amb altres paraules, el significat de les expressions "carregar les piles", "treure'n uns calerons", "una tafanera insaciable".
- 4> Què significa, en aquesta història, la dita "Tal fan, tal trobaràs"?
- 5> Per acabar, fes les deduccions que faria un detectiu expert:
  - a- Si el fantasma de l'avi fa soroll, en devia fer què encara era viu dins la caixa?
  - b- Si el matrimoni sent el soroll del fantasma, l'avi devia sentir el del seu marit encara viu?
  - c- Quan l'avia mentia i deia que el seu marit l'havia deixada per una noia estrangera, sabia que havia enterrat el seu marit en vida?

La X i la IX

1 Ja sabem que s'atrapa abans un mentider que un coix, però ara es tracta que enxampis les paraules que coixegen. Marca els errors amb una **X**. N'hi ha 6.

☐ rebaxes	☐ cuixa	☐ néixer	☐ brioix
☐ reixa	☐ caixa	☐ peixateria	☐ fluixa
☐ bruixa	☐ angoxa	☐ moxaina	☐ calaxera
☐ teixit	☐ disbauxa	☐ greix	☐ embruxat

Escriu bé les 6 paraules que coixejaven.

_____

_____

DE 10!

Què és més lògic: Un lampista xec porta un txec de mil euros a la butxaca del gec o un lampista txec porta un xec de mil euros a la butxaca del gec?

2 Va de buits que s'han d'omplir. Completa aquestes paraules amb x o ix. Fixa't bé en la posició que tenen dins la paraula.

☐ emeneia	guer ☐ o	madu ☐ a	flore ☐
de ☐ ar	trin ☐ eraire	pe ☐	☐ arop
☐ ar ☐ a	☐ iulet	☐ ofer	mar ☐ ar
☐ ai	☐ imple	ru ☐ at	flu ☐

3 "x és igual a..." Aquí la x no és la incògnita, sinó la solució! A quines paraules que tenen una x corresponen aquestes definicions?

Aparell que assenyalava el nord magnètic.

Electrodomèstic que serveix per a allisar la roba mitjançant escalfor.

Peça dentària situada als laterals de la boca, darrere els ullals i que serveix per a mastegar.

4 Vinga, som-hi! Només 4 definicions més i acabes.

Embarcació grossa. 大船

Punta aguda. 尖

Desplaçar una pilota amb el peu. 踢球

Aliment fet amb cacau i sucre. 巧克力

Escrivim *x* a començament de mot (*xocolata*), després de consonant (*punxa*), darrere de *i* (*guix*) i darrere d'una *u* que forma diftong amb una altra vocal (*rauxa*).

Escrivim *ix* darrere de les vocals *a*, *e*, *o*, *u* (*faixa*, *peix*, *briox*, *maduixa*).

pistes!

Comprova-ho!

LA CAIXA DE L'ÀVIA

1 Dins la caixa hi ha l'esquelet de l'avi del noi. 2 L'hi va posar l'àvia del noi un cop el va haver matat (o li va semblar que ho havia fet) per venjar-se dels malfactors. 3 Resposta model: "Carregar les piles". Descansar i agafar noves energies per a la feina, la vida quotidiana, etc. / "freure'n uns calerons". Obtenir un benefici, encara que sigui petit, d'una venda. / "Una tafanera insaciable". Una xafardera sense aturador. 4 L'àvia mata el seu marit (o li sembla que ho fa) com a venjança pels malfactors que pateix. 5 a sí, b sí, c sí.

LA X I LA IX

1 Renaixes / caixa / angouxa / moixaina / calaixera / embreixat.
2 Xemeieia / delixar / xaixa / xi / guarxo / trinxeraire / xilulet / ximple / maduixa / peix / xoler / ruikat / florelx / xarop / marxa / llux. 3 Brúxola / planxa / queixal. 4 Veiixell / punxa / xutar / xocolata.

DE 10! Un lampista t'hec porta un xec de mil euros a la butxaca del gec.

TEST

- 1 EL SO XEIX NO ES REPRESENTA...
- amb *x*.
  - amb *tx*.
  - amb *ix*.
- 2 ASSENYALA L'OPCIÓ CORRECTA:
- Hi haurà ruxats dispersos.
  - Hi haurà ruxats dispersos.
  - Hi haurà ruxats dispersos.
- 3 UN EXCÉS EN EL MENJAR, EL BEURE, LA FESTA ÉS...
- una bruixeria.
  - una rebaixa.
  - una disbauxa.
- 4 COMPLETEA:
- Una fàbrica de brioxos és una...
- 5 EL CONTRARI DEL SENY ÉS...
- la rauxa.
  - la rauixa.
  - la raluxa.

PUNTAUACIÓ

Compta 2 punts per cada pregunta del test que encertis

Solucions
1b / 2a / 3c / 4 brixera / 5a

Mutilació

Un lladre una mica dràstic

> Una senyora embarassada va pujar a l'autobús. Tal com passava habitualment, ningú no es va aixecar per cedir-li el seient de què ella hauria de disposar a causa del seu estat. El seu ventre evidenciava que estava ja a les darreres setmanes de gestació, però no hi havia ningú que fes el gest de cedir-li el seient. De fet ja s'ho esperava, perquè en tot el seu embaràs potser l'havien deixat seure un parell de vegades.

> Finalment, un senyor es va adonar d'aquell fet, es va aixecar i li va oferir el seu lloc molt amablement. Ella li ho va agrair i van començar a fer petar la xerrada. L'aspecte del senyor no era precisament tranquil·litzador. De fet, semblava més un delinqüent que un treballador, però ella no va deixar de parlar amb ell, ja que al capdavant havia mostrat més educació que la resta dels usuaris.

> Quan ella li va preguntar a què es dedicava, ell va dubtar a respondre, però finalment li va dir que es dedicava a les joies.

> Tot d'una, ella va veure que als pantalons del senyor hi havia una taca de sang que s'anava fent cada vegada més grossa i es va espantar.

> En dir-li-ho, el senyor es va començar a posar molt nerviós, sospitosament nerviós. Altres passatgers també van veure la taca.

> Semblava patir una hemorràgia, però aquell home es va negar a mostrar la ferida. Un dels viatgers es va oferir a ajudar-lo, tot dient que era metge, però l'home no es deixava atendre de cap manera.

> Tot plegat va arribar a les orelles del conductor de l'autobús, que va aturar el vehicle i va anar a esbrinar què passava.

> En veure que la situació no tenia res de normal, va contactar amb la policia i una ambulància.

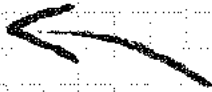
> En sentir que les autoritats venien cap a l'autobús, el senyor de la taca de sang va mirar de baixar, però la resta de viatgers no li ho van permetre, ja que si la ferida s'obria encara més podria perdre més sang i morir.

> La policia va entrar al transport públic i va identificar immediatament el senyor com un delinqüent molt buscat a causa de la seva agressivitat.

> En buidar-li les butxaques va aparèixer un dit seccionat amb un anell.

RESPOSTES

1-

Ho has entès?

- 1> En aquesta història hi surt molta gent, però només hi ha dos protagonistes. Saps qui són?
- 2> Què és una mutilació?
- 3> No agafis el ganivet, sinó el bisturi, perquè ara has d'afinar: que vol dir exactament l'adjectiu *dràstic*?
  - a- automàtic i sanguinari
  - b- ràpid i violent
  - c- radical i extern
  - d- inconscient i exagerat
  - e- eliminar si cal, per espais
- 4> L'expressió del subtítol "una mica dràstic" és irònica? Per què?
- 5> Aquest va de sinònims. Busca paraules que, en aquest text, tinguin el mateix significat que *en estat*, *aïçar-se*, *embaràs*, *civisme*, *escatir* i *talla*.
- 6> Per què creus que el lladre cedeix el seu seient a la dona embarassada?
- 7> Per què creus que el lladre es resisteix a ser ajudat per un metge? Per què vol baixar de l'autobús?

El verb: el mode indicatiu

- 1 Canvia aquestes oracions de manera que expressin fets reals, no pas desitjos, possibilitats, etc. Com a mínim, has de canviar el verb i posar-lo en indicatiu, però segurament també hauràs de modificar altres elements.

Tant de bo que em regalin l'últim videojoc d'en Super Mario Bros!

_____

Si vingués amb tu d'excursió...

_____

Quan ho hagi enllestit, t'avisaré.

_____

DE 10!

- 2 Vols escriure una narració breu? Et donem les oracions, sense verb i sense ordenar. Ja saps què et toca: ordenar-les i completar-les amb la forma adient dels verbs.

Un grinyol esgarrifós _____ (arribar) a les nostres oïdes.

Demà _____ (anar-se'n) per falta d'emoció.

_____ (córrer) la brama que _____ (estar) ple de fantasmes.

1 Al cap d'una estona de no encreuar-nos amb cap cotxe, _____ (fer-se) fosc.

_____ (acostar-se) al castell abandonat, que _____ (ser) la residència d'una família noble del comtat segles enrere.

Ara ja _____ (passat) tres nits al castell i només _____ (sentir) ratapinyades i una òliba.

_____ (baixar) del cotxe i _____ (dirigir-se) a la reixa d'accés al jardí.

Tens present quin temps verbal fem servir per a expressar fets reals que passen ara mateix, habitualment o sempre?

3 Com passa el temps! Canvia el passat d'aquestes oracions per present, i el present per futur.

Van retransmetre el partit de la Champions per la televisió pública.

He estat amb la teva cosina aquest matí.

Sortim a passejar a les cinc de la tarda.

TEST

1 ELS TEMPS VERBALS DE L'INDICATIU EXPRESSEN...
a. fets passats.
b. fets reals.

2 ELS TEMPS VERBALS DE L'INDICATIU EXPRESSEN...
a. fets passats, presents o futurs.
b. fets del passat recent o del passat remot.

3 ASSENYALA L'OPCIÓ CORRECTA:
a. El passat remot és més proper al present.
b. El passat recent és més proper al present.

4 COMPLETA:
Tens és la _____ persona del _____ del verb *tenir*.

5 COMPLETA:
Seré, seràs, serà, serem, seran.

Solucions
1b / 2a / 3b / 4 / 5 seran

PUNTUACIÓ

Compta 2 punts per cada pregunta del test que encertis

Els temps verbals del mode indicatiu serveixen per a expressar fets reals:

- en present (sigui actual, habitual o absolut).
- en passat (més recent o més remot, més acabat o menys).
- en futur (més acabat o menys).

pistes!

Comprova-ho!

MUTILACIÓ

1 Els protagonistes són la senyora embarassada i el lladre. 2 Una mutilació és l'acció de llevar un membre del cos a algú. 3 Bràpid i violent. 4 Sí, perquè tallat el dit a algú és molt dràstic, no pas una mica. 5 Embarassada / aixecar-se / gestació / educació / esbrinar / seccionat. 6 Resposta oberta. 7 Per evitar que es descobreixi que la sang ve del dit tallat. Vol bafar de l'au-tobús per poder fugir de la policia.

EL VERB: EL MODE INDICATIU

1 Resposta model: Em regalaran l'últim videojoc d'en Super Mario Bros. / Vinc amb tu d'excursió. / Quan ho hauré enjessit, t'avisaré. 2 Al cap d'una estona de no encerrar-nos amb cap cotxe, es va fer fosc. Ens acostàvem al casell abandonat, que havia estat la residència d'una família noble del comtat segles enrere. Corria la brama que era ple de fantasmes. Vam baixar del cotxe i ens vam dirigir a la reixa d'accés al jardí. Un grinyot esgarriat va arribar a les nostres oïdes. Ara ja hem passat tres nits al castell i només hem sentit ratanyades i una oïba. Demà ens n'anirem per falta d'emoció. 3 Retransmeten el partit de la Champions per la televisió pública. / Sóc amb la teva cósina aquest matí. / Sortirem a passejar a les cinc de la tarda.

DE TQ! El present d'indicatiu

El fantasma de l'hotel Maria Cristina

Però què mira, senyora?

➤ En una localitat turística de la província de Cadis hi ha l'hotel Maria Cristina. És un establiment que dóna un servei excel·lent gràcies al seu personal agradable i sempre disposat a ajudar.

➤ És un edifici antic ben reformat, amb tot el confort imprescindible per poder satisfer la demanda del turisme. La cuina és excel·lent. El seu xef de cuina, un veterà que ha sabut envoltar-se de gent jove amb esperit creatiu, ha aconseguit que sigui un dels millors restaurants de tota la comunitat autònoma.

➤ L'hotel disposa d'aigües termals, golf, cursos de submarinisme, visites guiades a diversos punts de la geografia andalusa... A més a més, han aconseguit un equilibri envejable pel que fa a la relació qualitat-preu.

➤ Amb tot el que hem esmentat, aquest establiment hotelier hauria de tenir absolutament sempre una ocupació del cent per cent.

➤ Doncs no és així. Bé, gairebé.

➤ De fet, una de les suites és gairebé impossible tenir-la ocupada. Els clients, després de passar-hi la primera nit, fan les maletes i abandonen l'hotel horroritzats.

➤ Mai no volen donar explicacions de què ha passat.

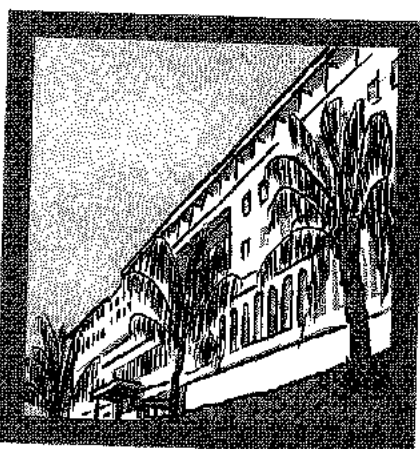
➤ El personal de l'hotel mai no ha trobat cap mena de deficiència a l'habitació. No fa pudor, ni la temperatura és desagradable...

➤ Cada vegada que lliuren la clau a algun hoste nou que arriba somrient a l'hotel, tornen a rebre la clau del mateix client absolutament desencaixat. Mai no torna a trepitjar l'hotel ni explica què coi hi passa.

➤ Però una vegada, una clienta, igual d'horroritzada que els altres, es va dignar a dir la raó per la qual els deixava.

—A l'habitació hi ha un fantasma.

➤ La senyora va explicar que en el moment de posar-se al llit va aparèixer una velleta molt bufona, va seure en una punta del llit i no va deixar de mirar-la en tota la nit, sense canviar de posició. En cap moment no va ser agressiva, però la clienta no es va atrevir a moure's del

llit fins que va sortir el sol i la senyora es va esvaïr amb un somriure.

> Quan van demanar la descripció de la senyora en qüestió, el recepcionista ho va tenir clar:

-És la senyora Young, la que va morir a la mateixa habitació fa tres anys.

RESPOSTES

1-

Ho has entès?

- 1> Diques si les afirmacions següents són certes o falses.
  - a- L'acció se situa en una pensió de Cadis.
  - b- La senyora morta tres anys enrere es deia Maria Cristina Young.
  - c- L'ocupació de l'establiment és gairebé total.
  - d- Finalment, hi ha un home que explica el problema de l'habitació.
  - e- L'habitació del fantasma es una suite.
- 2> Explica com és l'hotel i digues quins són els serveis que ofereix.
- 3> Busca en aquesta llegenda un sinònim de les paraules *municipi*, *comoditat*, *expert*, *mancança* i *tuf*.
- 4> Quina de les opcions següents és la més exacta per a explicar l'expressió "un equilibri envejable pel que fa a la relació qualitat-preu"?
  - a- Les tarifes són molt cares però els serveis són molt bons.
  - b- Les tarifes són barates però els serveis són bons.
  - c- Les tarifes són correctes pels serveis que es donen.
- 5> Què és una suite, parlant amb propietat?
- 6> Pregunta d'excel·lent: detectes alguna gracieta relacionada amb el nom de la pobra ànima en pena d'aquesta història?

El verb: el mode subjuntiu

- 1** Aquest exercici te'l proposa una fada màgica. Tria tres d'aquestes oracions que expressin un desig i encercla el verb en subjuntiu.

Tant de bo que em toqués la grossa de Nadal!

Les carmanyoles eren plenes de carn arrebossada.

Voldria que m'escoltessis més quan t'explico les coses.

Quina hora és?

Espero que el pare trobi feina aviat.

Que bonica és Vilalliuere!

- 2** Completa les oracions següents amb el temps adient del verb que s'indica entre parèntesis:

- Si m'espavilo, encara _____ (arribar) a temps.
- Si m'espavilés, encara _____ (arribar) a temps.
- Si m'hagués espavilat, encara _____ (arribar) a temps.

- 3** Fa anys algú es va inventar allò de "prohibit prohibir", però la idea no va quallar del tot. Transforma aquestes ordres en prohibicions i fixa't com l'imperatiu passa a subjuntiu.

- Fes cua.

_____

- Tirin-se enrere.

_____

- Surt immediatament.

_____

DE 10!

Què està mal dit en aquesta conversa?

- Vols que prenem un refresc?
- em vas proposar.
- Si m'ho demanes bé -et vaig contestar.

4 Relaciona les dues columnes. Uneix la forma verbal amb el mode verbal corresponent:

- espavilis •
- camini •
- estaven •
- surto •
- ballés •

Indicatiu

Subjuntiu

Els temps verbals del mode subjuntiu expressen fets no reals: desitjos, possibilitats, dubtes...

Els temps verbals del subjuntiu poden referir-se al present (*canti*) o al passat (*cantés, hagi cantat, hagués cantat*).

El subjuntiu es combina amb el condicional per a expressar relacions lògiques de suposició, condicionants, etc. I també s'utilitza en les prohibicions.

pistes!

Comprova-ho!

EL FANTASMA DE L'HOTEL MARIA CRISTINA

1 Certes, c, e. Falses, a, b, d. 2 L'hotel és un edifici antic ben reformat, confortable, amb una cuina excel·lent. Disposa d'aigües termals, golf, fan cursos de submarinisme i visites turístiques guiades. 3 Localitat / confort / veterà / deficiència / pudor. 4 c. Les tarifes són correctes peis cervells que es donen. 5 Una suite és una habitació amb diferents peces que un hotel lloga al mateix client. 6 La graceta és que la velleja fantasma es diu Young, que en anglès vol dir 'jove'.

EL VERB: EL MODE SUBJUNTIU

1 Tant de bo que em toqués la grossa de Nadal / Voldria que m'escolléssis més quan t'explico les coses / Espero que el pare trobi feina aviat. 2 Arribaré / arribaria / hauria arribat. 3 No facis cua. / No es finin enrere. / No surtis immediatament. 4 Indicatiu: surto, estaven / Subjuntiu: espavilis, camini, ballés.

DE TOT! En lloc de 'prenem', ha de dir 'prenguem'.

TEST

- 1 EL SUBJUNTIU EXPRESSA...
  - a. fets reals.
  - b. fets hipotètics.
  - c. ordres.
- 2 HAGUES ENTRAT PERTANY...
  - a. al present de subjuntiu.
  - b. al plusquamperfet de subjuntiu.
  - c. a l'imperfet de subjuntiu.
- 3 COMPLETA L'ORACIÓ AMB UNA FORMA DEL SUBJUNTIU:
A en Pere li agradaria que el seu fill _____ (continuar) el negoci familiar.
- 4 COMPLETA:
ballés, ballessis, ballés, _____, balléssiu, ballessin
- 5 CANTI PERTANY...
  - a. al present de subjuntiu.
  - b. a l'imperfet de subjuntiu.
  - c. al plusquamperfet de subjuntiu.

Solucions
1b / 2b / 3 continúes / 4 ballessis / 5a

PUNTUACIÓ

Compta 2 punts per cada pregunta del test que encertis

L'home del maletí

Qui cerca l'aigua, acaba mullat

➤ La Txell gaudia explicant històries de por a les amigues a l'escola, n'era una experta. De fet, en aquella època, gràcies a una pel·lícula americana, es va posar de moda entre els preadolescents.

➤ Hi havia dues noies que rivalitzaven com a narradores: la Txell i la Núria. No solament espantaven les seves companyes durant l'hora del pati, sinó que fins i tot acabades les classes continuaven explicant-se terrorífiques llegendes al carrer, assegudes en un banc mentre preien un gelat.

➤ En arribar les set o les vuit del vespre, les companyes se separaven i cadascuna tornava a casa seva amb la por al cos. Totes miraven de retardar el màxim possible l'hora de ficar-se al llit i apagar el llum, ja que amb la foscor les històries que els havien contat encara resultaven més espantoses. Però no aprenien la lliçó. L'endemà, tornem-hi!

➤ Un dia la Txell i la Núria van parlar i van decidir que totes dues podrien fer un duet i fer-se famoses explicant històries a la ràdio o a la televisió. Van quedar que assajarien cada cap de setmana i que anirien alternant els assajos a casa de l'una i de l'altra. Totes dues es van entusiasmar amb aquella idea.

➤ El primer cap de setmana es van reunir per assajar a casa de la Núria. Però el que va començar com un assaig va degenerar en una competició entre les dues noies per demostrar quina era la millor per espantar l'altra. No ho reconeixien, però fins i tot es van anar enfadant.

➤ En acabar la sessió, la Txell es va posar l'abric amb un posat de satisfacció que va acabar d'emprenyar la Núria, que va voler disparar el seu darrer cartutx. Amb una certa dosi de sadisme i mala bava li va dir:

—Ara has de caminar fins a casa uns vint minuts. Vés amb molt de compte perquè he tingut una visió. Un home vestit de negre, amb bigoti i que durà un maletí també negre, et seguirà fins allà amb la intenció de matar-te.

➤ La Txell va deixar anar una riallada per demostrar que aquella carallotada no li havia fet cap efecte i després va sortir de casa de la seva rival.

➤ Però sí que havia fet efecte. Neuròtica perduda, va tornar cap a casa seva a un ritme més accelerat del normal. Mirava a tort i a dret per si veia algun home vestit de negre amb bigoti i un maletí del mateix color que el seu vestit.

➤ De sobte, quan només faltaven uns metres per a arribar al portal de casa seva, en va veure un que li anava al darrere. Va obrir la porta del carrer i va córrer a agafar l'ascensor. L'ascensor estava aturat, una veïna aguantava la porta mentre feia petar la xerrada amb una altra senyora. Hauria volgut matar-les.

➤ L'home de negre va entrar al portal; ella no havia tancat bé i ja el tenia dins. L'ascensor va arribar, va entrar directa i, quan volia tancar la porta, aquell individu la va tornar a obrir i hi va entrar. Va quedar muda de l'espant. Aleshores ell, amb una veu que va esgarriar la Txell, va preguntar simplement:

-A quin pis vas, bonica?

RESPOSTES

1-

Ho has entès?

- 1> Per què rivalitzen la Txell i la Núria?
- 2> Què significa la dita del subtítol aplicada a aquest història?
- 3> Què vol dir "fer un duet"?
  - a- Dir les mateixes paraules alhora dues persones
  - b- Formar una parella artística.
  - c- Compartir un pis d'estudiants.
- 4> On es troben la Txell i la Núria per assajar? Quant minuts separen les cases de les dues amigues a peu?
- 5> Quan la Núria actua amb una certa dosi de sàdisme és perquè...
- 6> Un home vestit de negre, amb bigoti i un maletí a la por? Per què s'espanta, doncs, la Txell?
- 7> Ets capaç d'inventar un final diferent?

Els matisos del passat

- 1** Vet aquí dos relats de cap de setmana. Ordena'ls de més antic a més recent i explica com ho has sabut.

Hem sortit de Vilamajor a les vuit del matí de dissabte i hem arribat al peu del Puiggraciós a dos quarts de deu, una bona hora per a començar la caminada. Tot i això, hem trigat tres hores i mitja per a arribar al cim. Un cop a dalt, hem jugat una estona en una mica d'esplanada i, en acabat, hem dinat. La baixada ha estat més ràpida i a les sis ja érem al poble. Ens hem refrescat a la piscina. Diumenge hem fet "pànxing" tot el dia.

Dissabte al matí vam fer un recorregut en vaixell pels canals d'Estocolm i, a la tarda, vam visitar a peu el nucli antic de la capital sueca. Diumenge el vam dedicar al museu etnogràfic Skansen, on vam poder observar construccions i oficis tradicionals d'aquest país. De tornada a l'hotel, vam fer un tast de productes típics de la regió, entre els quals destaquen els peixos marinats o fumats, com el salmó noruec i el bacallà islandès.

DE 10!

Tu te'n sortires, ell se'n sortí, ella també, nosaltres ens en sortirem, vosaltres us en sortíreu, ells se'n sortiren i elles no es van quedar enrere. I jo, pobre de mí?

- 2** Ara, explica'ns què vas menjar per sopar ahir i què has menjat per esmorzar avui. Fes servir el perfet per a l'esmorzar i el passat per al sopar.

Doncs bé, ahir per sopar,

.....
 .....
 .....
 .....

I avui per esmorzar,

.....
 .....
 .....
 .....

3 Sempre es pot trobar un abans de l'abans i, si no, que ho preguntin als llibres d'història! Completa aquestes oracions amb el temps verbal adient:

- Quan [ ] (comprovar) que no faltava ningú, va donar l'ordre de marxar al conductor.
- Sempre [ ] (desitjar) tenir una autocaravana, i aquella oferta era molt temptadora.
- En Pere [ ] (anar) a l'estació però el seu cosí ja no hi era.

El perfet indica fets recents (*has trucat*), mentre que el passat simple o perifràstic indica fets remots (*esmorzàrem* o *vam esmorzar*).

El plusquamperfet (*havia entès*) i el passat anterior (*haquéreu rebut*) indiquen fets acabats i anteriors a altres fets passats.

pistes!

Comprova-ho!

L'HOME DEL MALETÍ

1 La Txell i la Núria són rivals perquè totes dues volen ser les millors narradores d'històries de por de l'escola. 2 La cita del subtítol significa que volent espantar algú altre, un s'acaba espantant a si mateix. 3 a Formar una parella artística. 4 El primer cap de setmana es troben a casa de la Núria, que és a vint minuts de casa de la Txell. 5 ... li agrada fer patir la Txell. 6 No. La Txell s'espanta perquè abans la Núria li ha fet creure que un home d'aquestes característiques la perseguirà per matar-la. 7 Resposta oberta.

ELS MATISOS DEL PASSAT

1 El més antic és el segon relat, perquè fa servir el passat. El més recent és el primer relat, perquè fa servir el perfet. 2 Resposta oberta. 3 Resposta model: Va haver com provat / havíem desitjat / va anar.

DE 101 Jo me'n sortí

TEST

- 1** NO EXPRESSA TEMPS PAS:
  - a. el perfet.
  - b. el condicional.
- 2** EL PASSAT RECENT S'EXPRESSA...
  - a. amb el passat perifràstic.
  - b. amb el perfet.
- 3** HAVIES SORTIT PERTANY A...
  - a. l'imperfet.
  - b. el plusquamperfet.
  - c. el passat anterior.
- 4** TRIA L'OPCIO QUE PERTANY A L'IMPERFET D'INDICATIVU DEL VERB HAVER:
  - a. havia
  - b. he
  - c. hagi
- 5** COMPLETE AMB EL PERFET:

Jo
(demànar) el mòbil.

Solucions
1b / 2b / 3b / 4a / 5 he demanat

PUNTUACIÓ

Compta 2 punts per cada pregunta del test que encertis

